

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
HUMANITĀRO ZINĀTŅU FAKULTĀTE
ĀZIJAS STUDIJU NODAĻA

**Cjin perioda aristokrātiskās sabiedrības attēlojums
romānā "Sarkanā kambara sapņi" (Hunloumen, 红楼梦)**

BAKALAURA DARBS

Autore: Jūlija Vepre
Stud. apl. nr.: jv16052
Darba vadītājs: Prof. Dr.
Franks Jochens Kraushārs

Rīga, 2017

Saturs

Ievads.....	2 lpp
1. Romāna „Sarkanā kambara sapņi“ un tā kopsavilkums.....	5 lpp
1.1. Romāna tapšanas vēsture.....	8 lpp
1.2. Romāna autori.....	9 lpp
1.3. Hunsjue 红学.....	10 lpp
2. Romānā atspoguļota Cjin dinastijas laika dzīve un tās problēmas	11 lpp
2.1. Valsts eksāmens un tā sekas.....	14 lpp
2.1.1. Korupcija.....	17 lpp
2.2. Sieviešu diskriminācija.....	21 lpp
2.2.1. Laulība un dzīve vīra ģimenē.....	25 lpp
2.2.2. Laulības šķiršana.....	29 lpp
2.2.3. Atraitnes.....	30 lpp
2.3. Biseksualitāte un homoseksualitāte sabiedrībā.....	32 lpp
2.3.1. Dzja Baojui biseksualitāte.....	34 lpp
2.3.2. Citu romāna varoņu homoseksualitāte.....	36 lpp
3. Aristokrātisko ģimeņu dzīves veids un to sabrukums Cjin dinastijas laikā.....	38 lpp
3.1. Dižciltīgo ģimeņu romānā minētie sabrukuma iemesli.....	41 lpp
Secinājumi.....	43 lpp
Literatūras saraksts.....	46 lpp

Kopsavilkums

Summary

Dokumentārā lapa

Ievads

Vēsture ar savām īpatnībām ir interesanta dažādos civilizācijas laika posmos. Kādas bija ļaužu paražas, kādas bija viņu tradīcijas, ar kādu netaisnību nācās saskarties un, kādas bija viņu dzīves gaišās puses, par kādām tēmām nevarēja paust atklātu viedokli un, kādas tēmas bija aktuālas?

Mūsdienu laika vēsturnieki savos pētījumos ir pavirzījušies samērā tālu un mums ir iespēja daudz uzzināt par tā laikposma cilvēkiem un kultūru.

Par nožēlu jāsaka, no vēstures liecībām mēs nevaram saņemt visas atbildes, tāpēc mums nāk talkā māksla – par agrāko cilvēku dzīves īpatnībām mēs uzzinām no literatūras un glezniecības. Piemēram, romāns “Sarkanā kambara sapņi” 红楼梦 palīdz tuvāk iepazīties ar Cjin dinastijas laika cilvēku dzīvi. Par šo laiku ir zināmi daudzi fakti. Tikai iedziļinoties romāna “Sarkanā kambara sapņi” varoņu dzīvē, mēs varam saprast, kas tiem bija svarīgs un kādiem tā laika sabiedrības likumiem cilvēki bija pakļauti.

Lasot romānu, mēs kopā ar tā varoņiem it kā izdzīvojam viņu dzīvi un, pateicoties tam, vēl labāk mēģinām izprast viņu domas, pārdzīvojumus un rīcību, kā arī mums ir iespēja iedziļināties tā laika kultūrā.

Izlasot romānu “Sarkanā kambara sapņi” pirms diviem gadiem, mani pārsteidza tas kā vienā grāmatā tik precīzi var aprakstīt dotā vēstures posma sabiedrības dzīves nianšes.

Vēsturnieki no visas pasaules ir secinājuši vienu – šis romāns ir sava veida enciklopēdija, kurā atainota kultūra, reliģija, paražas, ķīniešu medicīna, kulinārija, mode, ļaužu gaitas un tā laika norises.

Romānā tiek aprakstītas gan atsevišķu cilvēku, gan veselas dzimtas dinastijas dzīves pacēlumi, kritumi un neveiksmes.

Romānā „Sarkanā kambara sapņi” tiek stāstīts par aristokrātiskās ģimenes Dzja 贾 sabrukumu. Kaut gan autors stāsta par pagājušā Min dinastijas laika notikumiem, romāns ļoti detalizēti apraksta sabiedrību un sociālās attiecības Cjin dinastijas laikā. Cao Sjuēcjin bija spiests savā romānā izvairīties no tiešām paralēlēm ar laikmetīgumu, taču viņa darbā bieži satiekas autora dzīves elementi, kuri bija cieši saistīti ar politisko situāciju valstī. Romānā darbojas simtiem varoņu, kuri ir dažādu sabiedrības slāņu pārstāvji. Autors ir nemainīgi uzmanīgs pret sava tēla iekšējo pasauli, pret tās psiholoģisko un garīgo stāvokli, pret tās prāta

darbu, sirds pamudinājumiem, savstarpējām attiecībām un rīcību. Ar romāna personāžu raksturošanas palīdzību, autors parāda mums, cik daudzveidīgi bija Cjin dinastijas laika cilvēki. Neskatoties uz tā laika uzstādītām uzvedības normām, kuras bija bāzētas uz konfuciānisma idejām, un uz to, ka ar Jiņ (sievšķīgs) un Jan (vīrišķīgs) idejas palīdzību tika noteiktas attiecības starp sievietēm un vīriešiem, mēs varam redzēt, ka dalīšana uz Jiņ un Jan bija raksturīga arī sieviešu pasaulē. Piemēram, ja mēs runājam par Van Sjifen un Ļi Vaņ, tad starpība starp viņiem ir acīmredzama. Ja Ļi Vaņ ir ļoti sievišķīga un paklausīga, Van Sjifen, gluži pretēji, ir aprakstīta, kā sieviete, kura spēj pieņemt lēmumus un visu kontrolēt. Arī starp vīriešiem romānā var redzēt personāžus pretējus pēc savas būtības. Piemēram, sievišķīgais Dzja Baojui un stingrais Dzja Dzen.

Cao Sjuecjin ļoti plaši raksturo Cjin dinastijas laika situāciju sabiedrībā un pieskaras visām šī laika izaicinājumiem un taisnības iztrūkumu.

Romānā ir aprakstīti trīs nozīmīgākie ķīniešu filozofijas virzieni - daoisms, konfūcisms un budisms. Tur ir izklāstīti šī laika posma cilvēkiem svarīgie rituāli un tradīcijas, kā arī problēmas, ar kurām nācās sastapties.

20. gadsimtā tika veikti jau ļoti daudzi pētījumi par romānu „Sarkanā kambara sapņi” un mūsdienās zinātnieki joprojām turpina veikt pētījumus gan par pašu romānu, tā arī par tā autoriem. Šie pētījumi ir tik daudzpusīgi un daudzskaitlīgi, tāpēc tiem tika dots savs nosaukums „hunsjue” 红学.

Esmu izvēlējusies tēmu „Cjin perioda aristokrātiskas sabiedrības attēlojums romānā "Sarkanā kambara sapņi””, tāpēc ka man bija interesanti salīdzināt romānu ar Cjin dinastijas laika vēsturiskajiem un zinātniskajiem avotiem un labāk izsaprast romāna būtību. Protams, ar vienu bakalaura darbu nepietiks, lai izpētītu šo romānu, tomēr tas ir pirmais solis šajā virzienā.

Bakalaura darba mērķis ir iepazīstināt lasītāju ar romānu „Sarkanā kambara sapņi”, tā tapšanas vēsturi un autoriem un parādīt, kā romāns atspoguļo dzīvi Cjin dinastijas laikā; Cik precīzi romānā ir aprakstīta šī laika cilvēku dzīve un problēmas un, kā šīs problēmas ietekmēja aristokrātiskas ģimenes dzīvi. Kā arī izanalizēt, vai aprakstītām problēmām bija sakars ar bieži tajā laikā sastopamo aristokrātiskās ģimenes sabrukumu. Šajā bakalaura darbā tiek salīdzinātas romāna aprakstītās situācijas ar vēsturiskiem avotiem un tuvāk izskatītas problēmas, ar kurām Cjin dinastijas laika sabiedrībai 17. un 18. gadsimtā bija jāstājas. Šeit tiks analizētas tādas problēmas, kā valsts eksāmens un ar to cieši saistītā korupcija, sieviešu situācija un homoseksualitāte sabiedrībā Cjin dinastijas laikā, kā arī tiks apskatīta aristokrātiskās ģimenes situācija kopumā un tās sabrukums. Šajā darbā centīšos izanalizēt iemeslus, kas noveda pie šāda rezultāta un tiks parādīts, kā tie tiek aprakstīti romānā.

Bakalaura darba gaitā lasītājs vispirms tiks iepazīstināts ar romāna saturu un ar tā varoņiem, lai varētu labāk izprastu minētos salīdzinājumus. Pēc tam tiks izklāstīta romāna tapšanas vēsture un tā autora dzīvesbiogrāfija, kā arī īsi tiks minēti romāna pētījumu vēstures svarīgākie punkti.

Nākošajā posmā tiks aprakstīta Cjin dinastijas laika aristokrātiskās sabiedrības dzīve un tās problēmas, it īpaši tiks kritiski izskatīts valsts eksāmens un ar to saistītā korupcija, sieviešu situācija ģimenē un ārpus tās, un bieži sastopamā sabiedrībā homoseksualitāte.

Trešajā punktā tiks aprakstīts aristokrātiskās ģimenes dzīves veids un paradumi, kuri galu galā noveda aristokrātiskās ģimenes sabrukuma.

Cjin dinastijas laika sabiedrības analīzei no vēsturiska skatpunkta, pirmajā posmā tika lietots devītais sējums no grāmatas "The Cambridge History of China" angļu valodā, kuru autori bija Twitchett, Denis, Fairbank, John K. un otrs sējums no „The Cambridge history of Chinese literature”, kuru ir uzrakstījis Chang Kang-i Sun. Šīs divas grāmatas sniedz priekšstatu par Cjin dinastijas laiku, taču tur netiek pietiekami plaši stāstīts par to laika sabiedrības dzīves veidu un netiek tuvāk izskatītas problēmas, kuras tika analizētas šajā darbā. Tāpēc nākošajā posmā tika meklēta literatūra, kura specializējas uz sieviešu diskriminācijas jautājumiem Ķīnā 17. un 18. gadsimtā. Manam pētījumam par sievietes situāciju es lietoju dažu autoru darbus, bet noderīgākā grāmata šajā jomā bija vācu valodas grāmata „Die Frauenbewegung in China am Ende der Qingdynastie”, kuru autors ir Michael Freudenberg. Šajā grāmatā var atrast informāciju par visām sieviešu kategorijām sākot no aristokrātiskajām ģimenēm līdz sievietēm, kuru ģimenes nodarbojās ar lauksaimniecību. Rakstot par homoseksualitāti sabiedrībā, visnoderīgākā grāmata no tām, kuras es izmantoju, bija angļu valodas grāmata ar nosaukumu "Homosexuality and Civilization", kuru uzrakstīja Crompton Louis.

Valsts eksāmena un korupcijas jautājumos es balstījos pamatā uz divām grāmatām. Viena no tām ir Thomasa Heberera grāmata ar nosaukumu „Korruption in China: Analyse eines politischen, ökonomischen und sozialen Problems“, un otru grāmatu uzrakstīja Vetter Chou Hsiu-Fen un tās nosaukums ir „Korruption und Betrug im traditionellen Prüfungssystem Chinas: eine Untersuchung über die Situation in der Qing-Dynastie“. Šajās grāmatās tiek padziļināti stāstīts par valsts eksāmenu un ar to saistīto korupciju.

Kā pamatavots darba rakstīšanai un romāna salīdzināšanai ar vēstures avotiem tika izmantots romāna „Sarkanā kambara sapņi“ oriģinālteksts, kura autori ir Cao Sjucejijū un Gao E. Kā arī dažādi izdevumi ar romāna tulkojumu angļu un vācu valodās. Oriģinālteksta izvēles laikā es devu priekšroku tekstam no Čuņ veņšjue vandžaņ 纯文学网站, kur is sakopoti

ķīniešu pazīstamākie klasiskie darbi. Es izvēlējos šo tekstu, tāpēc ka man jau bija nācies strādāt ar šo avotu, kā arī, manuprāt, tas ir ļoti labi strukturēts

1. Romāns „Sarkanā kambara sapņi” un tā kopsavilkums

Romānā tiek stāstīts par Pekinā dzīvojošas aristokrātiskās ģimenes Dzja 賈 sabrukumu.

Lai gan autors stāsta par pagājušā Min dinastijas laika notikumiem, romāns ļoti detalizēti apraksta sabiedrību un sociālās attiecības Cjin dinastijas laikā. Cao Sjuecjin bija spiests savā darbā izvairīties no tiešām paralēlēm ar laikmetīgumu, taču romānā bieži satiekas autora dzīves elementi, kuri bija cieši saistīti ar politisko situāciju valstī. Tāpēc var pateikt, ka romāna „Sarkanā kambara sapņi” avots ir pati dzīve. Cao Sjuecjin ļoti plaši stāsta par tā laika sabiedrības situāciju un aizskar visas tā laika netaisnības un problēmas.

Romānā ir visas svarīgākās ķīniešu filozofijas plūsmas - daoisms, konfūcisms, budisms kā arī šamanisms.

„Sarkanā kambara sapņi” sākas ar stāstu par akmeni, kuru dieviete Ņuiva 女媧 atstāj pie liela kalna Dahuan šaņ 大荒山. Cits vārds šim kalnam ir lielās muļķības kalns. Akmens Tunlin 通灵 iegūst dvēseles spēku, un līdz ar to jūtas un prātu. Kā vienīgais, kas nav debesīm derīgs, viņš paliek tur un jūtas skumji un vientuļi. Vienu dienu divi nemirstīgie iet viņam garām. Viņi runā par dzīvi mīlestībā un bagātībā sarkano putekļu pasaulē (hunčeņ, 红尘). Viens no diviem nemirstīgajiem pārveido akmeni skaista nefrītā un aizved to uz Zemi.¹

Kādu dienu Daoists ar vārdu Kunkun Daožeņ 空空道人, kurš tiecas pēc apgaismības, iet garām un redz akmens virsmai uzgravēto stāstu. Pēc ilgām pārrunām akmens pārliecina daoistu, ka šo stāstu jāizstāsta pasaulei. Daoists noraksta šo stāstu, dod tam citu nosaukumu un maina savu vārdu kā zīmi, ka viņš šo stāstu ir izpratis, un sāk meklēt piemērotu izdevēju.²

Šeņjin Šidže 神瑛侍者, svētā nefrīta kalps, tā akmeni nosauc Feja, ilgojas pēc dzīves uz zemes un vēlas nolaisties pasaulē. Dzjandžu Sjaņcao 絳珠仙草, purpura pērles zieds, kuru Šeņjin Šidže ir pārklājusi ar rasu, sasniedz savu nemirstību, pēc tam seko viņam apkārt pasaulei, lai kā cilvēks ar viņas asarām dzīves laikā samaksātu par rasu. No šiem diviem

¹ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 1-3 lpp.

² Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 4-9 lpp.

(akmens un zieda) radās tādas figūras, kā Dzja Baojui 贾宝玉 un Liņ Daijui 林黛玉. Kad Dzja Baojui piedzims, viņa mutē būs atrodams viens skaists nefrīts, ko dieviete Ņuiva atstāja pie lielā kalna Dahuan šaņ.³

Romānā Džeņ Šiņ 甄士隐 ļauj savam nabagam kaimiņam Dzja Jucuņ 贾雨村 ar savu finansiālo palīdzību piedalīties imperatora valsts eksāmenā. Zaudējot savu meitu un mājas, Džeņ Šiņ zaudē interesi par dzīvi. Dzja Jucuņ kļūst par korumpētu amatpersonu un drīz zaudē arī savu amatu. Vēlāk viņš kļūst par Liņ Daijui privātskolotāju. Pēc tam, kad nomirst Liņ Daijui māte, Liņ Daijui vecmāte grib viņu pieņemt audzināšasnā galvaspilsētā. Dzja Jucuņ izmanto iespēju iepazīties ar vareno Dzja ģimeni. Tādā veidā viņš saņem darbu un strādā kā amatpersona. Liņ Daijui turpmāk dzīvo Dzja ģimenē, kur Dzja Baojui ir vecmātes Dzja 贾母 mīļākais mazdēls.⁴

Drīz ģimenē ierodas Sjue 薛 un arī Sjue Baočai 薛宝钗. Viņai ir zelta amulets, kurš ar Dzja Baojui kulonu veido vienu pāri. Viņu savienība jau bija iepriekš nolemta. Turpmāk Sjue dzīvo ģimenes Dzja īpašumos. Drīz lielākā daļa no skaistulēm pulcējās Dzja ģimenes īpašumā 贾府.⁵

Savā agrā jaunībā Dzja Baojui sapņo kā viņš bauda burvīgu ēdienu, mūziku un dejas. Viņš lasa par divpadsmit skaistulēm no Dzjiņlin, bet nesaprot to jēgu. Savā sapnī viņš ir kopā ar vienu pārdabisku meiteni. Feja grib tādējādi atrunāt Dzja Baojui no dzīves uz Zemes, taču viņai tas neizdodas.⁶

Dzja Baojui vecākā māsa Dzja Juaņčuņ 贾元春 kļūst par imperatora konkubīni. Sakarā ar viņas vizīti tiek uzbūvēts parks, kuram tiek dots nosaukums Daguaņ Juaņ 大观园- Lielās izrādes parks. Pēc vizītes Dzja Juaņčuņ dod norādījumu, ka Dzja Baojui kopā ar viņa brālēniem un māsīcām ir jādzīvo šajā parkā. Tur viņu vajadzībām tiek izveidots deju klubs, kur viņi var izklaidēties. Šajā laikā Dzja Baojui tēvs Dzja Džen 贾政 ieņem amatu ārpus galvaspilsētas. Dzja Baojui sapņo par Džeņ Baojui, kura izskats un vārds, un pazīmes ir viņam līdzīgas. Turpmāk viņš uzskata Džeņ Baoju par savu labāko draugu. Dzja Baojui un Liņ Daijui iemīlas viens otrā. Viņiem ir jāslēpj savu mīlestību un jācer, ka vecākā paaudze

³ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 4-9 lpp.

⁴ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 10 – 67 lpp.

⁵ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 79 – 164 lpp.

⁶ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 87 – 109 lpp.

izvēlēšies Liņ Daijui par Dzja Baojui līgavu. Šajā laikā Sjue ģimene izsludina pravietojumus, ka Sjue Baočai ar viņas zelta amuletu ir jāaprec kādu, kuram pieder nefrīts.⁷

Van Sjifen 王熙凤 vai arī Fendzje 凤姐, ir Dzja Baojui māsiņa no mātes puses. Viņa ir Dzja Baojui brālēna Dzja Liaņa 贾琏 sieva un viņu dēlu sauc Dzja Še 贾赦. Van Sjifen vada saimniecību Žunguo īpašumā, kur dzīvo Dzja Baojui un skaistules. Viņa ir ļoti skaista un spēcīga sieviete, taču varaskāra un mantkārīga. Viņas dēļ pat daži cilvēki ir beidza savu dzīvi pašnāvībā. Ninguo- īpašumā dzīvo Dzja Džeņ 贾珍, Dzja Liaņ brālēns no tēva puses, un viņa ģimene. Abas mājas ir ļoti cienījamas. Tā kā Dzja Juaņčuņ ir imperatora konkubīne, Dzja ģimenes locekļi uzskata, ka viņi netiek sodīti par korupciju. Bet neilgi pēc Dzja Juaņčuņ nāves tika atklāti viņu korupcijas noziegumi un abi divi Dzja īpašumi tiek pakļauti izmeklēšanai. Līdz ar to tiek pazaudēts aristokrātu tituls. Dzja Še un Dzja Džeņ tiek notiesāts un nosūtīts uz soda nometni.⁸

Šajā laikā Dzja Baojui zaudē prātu pazaudētā nefrīta dēļ. Dzja Daojui saslimst ar tuberkulozi un saprot, ka viņa nevar būt kopā ar Dzja Baojui un viņu mīlestībi nav nākotnes. Drīz vecākā paaudze nosauc Sjue Baočai par Dzja Baojui līgavu. Viņi liek slimajam Dzja Baojui ticēt, ka viņš apprecēs Liņ Daijui. Kāzu ceremonija notiek vienlaicīgi ar Daiju nāvi, kura nomirst slimības un salauztas sirds dēļ. Pēc kāzām Dzja Baojui veselība pasliktinās līdz brīdim, kad Manman Daši, Buddhista aizsegā atnes viņam nefrītu. Tikai tagad viņš saprot, ka ir pazaudējis savu mīlestību un, ka viņa ģimene ir piedzīvojusi sabrukumu. Viņš satiek Džeņ Baojui, taču ir ļoti sarūgtināts ka viņa draugs ir kļuvis par konfuciānisma ideoloģijas paraugu. Dzja Baojui atstāj visu īpašumu un seko budistiem.⁹

Džeņ Šiņ, kurš tagad ir kļuvis par nemirstīgu, satiek divus nemirstīgos, kuri grib akmeni nolikt atpakaļ savā vietā. Kādu dienu Daoists atkal iet garām akmenim un apgalvo, ka stāsts ir tagad uzrakstīts līdz galam. Viņš atkal apraksta šo stāstu un atrod vienu izdevēju ar vārdu Cao Sjuecjin.¹⁰

Romānā ir aprakstītas vēl ļoti daudzas citas personas, kuras kopsavilkumā nav minētas. Kaut arī viņu loma nav tik svarīga kā kopumā aprakstīto personu lomas, tomēr bez viņiem romāns nebūtu tik informatīvs un visaptverošs. Šajā bakalaura darbā ir aprakstīti arī citi tēli, kas papildina romānā attēlotās Cjin dinastijas laika sabiedrību. Šie tēli tiks pieminēti un aprakstīti nākošajās nodaļās:

⁷ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler) 265 – 1151 lpp.

⁸ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler) 43 -1890 lpp

⁹ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler) 1740- 2098 lpp

¹⁰ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 2156 lpp

Sjue Paņ 薛蟠 - Sjue Baočai vecākais brālis;

Konkubīne Džao 赵姨娘 – Dzja Džen konkubīne, Dzja Taņčun un Dzja Huaņ māte;

Li Vaņ 李纨 – Van kunzes vedekla;

Cjiņ Džun 秦钟 – Baojui draugs, klasesbiedrs un mīlētājs;

Liu Sjanliaņ 湘莲 - aktieris.

1.1. Romāna tapšanas vēsture

Cao Sjuecjiņ 曹雪芹 (1715 od. 1724-ca. 1763) und Gao E 高鹗 (ca. 1758-ca. 1815) romāns „Sarkanā kambara sapņi“ (Hunloumen, 红楼梦), pazīstams arī kā „Stāsts par akmeni“ (Šitou dzji, 石頭記), kas pirmo reizi parādījās drukātā formātā 1792 gadā.¹¹ Uzreiz pēc pirmo simts divdesmit nodaļu versijas publicēšanas romāns ļoti ātri ir kļuva populārs, un jau vairāk nekā divi simti gadu „Sarkanā kambara sapņi“ fascinē miljoniem lasītāju.¹² Pārsteidzošs ir fakts, ka romāna apzīmējumam Ķīnā tiek lietoti pieci dažādi nosaukumi. Tie ir: „Sarkanā kambara sapņi“ (Hunloumen, 红楼梦), „Stāsts par Akmeni“ (Šitoudzji, 石头记), „Monka mīlestības ieraksti“, (Cjinsen lu, 情僧录), „Erotikas burvju spogulis“ (Fenjue baodzjaņ, 风月宝鉴), un „Divpadsmit skaistules no Dzjiņlin“ (Dzjiņlin ši'er čai, 金陵十二钗).¹³

Līdz šai dienai „Sarkanā kambara sapņi“ tiek uzskatīti par nozīmīgāko ķīniešu romānu. Romānā atspoguļojas ne tikai Cao Sjuecjiņa dzīve, bet arī visa Cjina laika sabiedrība ar tās tradīcijām un problēmām. Romāns bieži tiek salīdzināts ar nozīmīgākajiem darbiem pasaules literatūrā. Tas ir viens no svarīgākajiem pētīšanas objektiem. Pētījumi par romānu „Sarkanā kambara sapņi“ tiek veikti joprojām. Mūsdienu pētnieki ir vienisprātis, ka romāns ir ķīniešu kultūras un literatūras enciklopēdija. Pētniekiem tas ir literatūras, kultūras un citu sociālo

¹¹ Wei, Ling, 1 lpp.

¹² Wong, Laurence Kwok Pun, vi lpp.

¹³ wie, Ling, 2-3 lpp.

zinātņu studiju objekts tādās disciplīnās kā psiholoģija, socioloģija, etnoloģija, kulinārija un vadība.“¹⁴

Romāns ir iztulkots daudzās valodās, tādā veidā daudziem cilvēkiem ir iespēja uzzināt par ķīniešu kultūru un literatūru, un turpināt pētīt romānu. Pirmie tulkojumi ir sākušies jau ap 1830. gadu un to pētījumi turpinās vēl šodien. Līdz šim eksistē 60 tulkojumu versijas 23 valodās (no tiem 11 versijas ir angļu valodā).¹⁵

1.2. Romāna autori

Par to, kur tieši Cao Sjuēcjiņ ir piedzimis nav skaidrības. Neskatoties uz desmitiem gadu intensīvo pētniecību, viņa dzimšanas un nāves gadi nav precīzi noteikti. Tas ir pārsteidzoši, ņemot vērā literāro nozīmi, kura ir piešķirta romānam „Sarkanā kambara sapņi” Ķīnas literatūras vēsturē. Cao Sjuēcjiņ han-ķīniešu klana kāpuma un sabrukuma vēsture bija no 17. gadsimta cieši saistīta ar mandžūru imperatora galmu. Cao Sjuēcjiņ senči vergu lomā nokļuva mandžūru Cjin dinastijas (164-1911) pagalmā, kur viņi palika uz ilgu laiku. Cao Sji 曹玺 1633.gadā saņēma imperatora audumu mantziņa amatu Naņdzjin pilsētā 南京. Šo amats vēlāk mantoja arī citi viņa pēcnācēji, tajā skaitā arī Cao Sjuēcjiņ sencis, kuru sauca Cao Jiņ 曹寅 (1658-1712). Viņš bija audumu mantzinis Naņdzjin pilsētā un sāls mantzinis Jandžou pilsētā 扬州. Līdz ar to viņš ieguva ne tikai milzīgu bagātību, bet arī imperatora Kansji 康熙¹⁶ uzticību. Kad Cao Sjuēcjiņ piedzima, Cao klana labākais laiks jau bija pagājis. Cao Sjuēcjiņ tēva izcelsme ir apšaubāma. Pēc vienas teorijas viņa tēva vārds bija Cao Fu 曹俯. Cao ģimenes sabrukums sākās Cao Fu dzīves laikā – ap 1720. gadu. Ģimenes galva tika atstādināts no amata pienākumu pildīšanas un ģimenes viņa īpašumu konfiscēja. Tāpēc Cao Fu un daži ģimenes locekļi pārcēlās uz Pekinu. 1730-jos gados neilgu laiku viņa ģimenei klājās labāk. Cao Sjuēcjiņ piedzīvoja ģimenes sabrukumu pilnībā. Apmēram 1740. gadā viņš uzrakstīja romānu, bet nākamajos desmit gados viņš uzrakstīja lielāko daļu no viņa darbiem. Viņš strādāja imperatora skolā un mācīja aristokrātu ģimeņu bērnus. Tur viņš sadraudzējās ar imperatora ģimenes locekļiem- brāļiem Duņ Miņ un Duņ Čen. Viņi uzrakstīja dzejoļus, kuri ir labākais izziņas avots par Cao Sjuēcjiņ dzīvi. Pēc tam, kad darbs skolā tika zaudēts, viņš

¹⁴ wie, Ling, 1 lpp

¹⁵ Wie, Qianqian, 55 lpp

¹⁶ Ķeizars Kansji 康熙 (1654-1722) - otrais Cjin dinastijas ķeizars, kurš vldēja no 1661 līdz 1722 gadam. Viņš bija ķeizara Šuņdzi 順治 (valdības laiks 1644-1661) un viņa konkubīnes dēls.

daudzas reizes mainīja dzīves vietu līdz brīdim, kad atrada mazu dzīvokli, kur arī apmetās dzīvot. Naudu Cao Sjuecjin pelnīja ar gleznu un romānu pārdošanu. Cao Sjuecjin nomira apmēram 1763. gadā pēc savas sievas un dēla nāves.¹⁷

Starp Cao Sjuecjin un Gao E dzīvē var vilkt paralēles un tas nav tikai tāpēc, ka viņi abi divi piedalījās romāna „Sarkanā kambara sapņi” rakstīšanā. Gao E senči, kā arī Cao Sjuecjin senči nāca no Mandžūru apgabala un pārcēlās uz centrālo Ķīnu kopā ar pirmo Cjin dinastijas imperatoru. Gao ģimenes klans bija Pekinā pazīstams un diezgan ietekmīgs, tāpēc Gao E varēja pabeigt mācības un nolikt visus eksāmenus pat līdz doktora grādam. Atšķirībā no Cao Sjuecjin, Gao E savas dzīves garumā strādāja daudzos augstos amatos galvaspilsētā un provincēs. Diemžēl, vairākums no viņa darbiem nav saglabājušies līdz mūsu dienām. Viņš kļuva pazīstams pēc tam, kad uzrakstīja pēdējās 40 nodaļas Cao Sjuecjin romānam un līdz ar to pabeidza romānu „Sarkanā kambara sapņi”. Joprojām paliek strīdīgs jautājums vai viņam kopā ar Čen Veijuan 程伟元 (1745-1819), kurš arī bija iesaistīts romāna veidošanā, bija svarīga loma romāna rakstīšanā, vai arī viņi bija tikai uzrakstītā romāna izdevēji. Cao Sjuecjin komentāri pakāpeniski kļuva publiski pazīstami un tika pārdoti, bet visas kopijas beidzās ar astoņdesmito nodaļu. Kaut arī Gao E un Čen Veijuan apgalvo, ka fragmentu ar četrdesmit pēdējām nodaļām viņi atrada un, tādā veidā atbalsta teoriju, ka romānu „Sarkanā kambara sapņi” pilnībā ir uzrakstījis Cao Sjuecjin. Pētnieki uzskata, ka Gao E ir paziņojis to, lai tikai iegūtu popularitāti viņa uzrakstītajām četrdesmit pēdējām nodaļām.¹⁸

1.3. Hunsjue 红学

Romāna „Sarkanā kambara sapņi” pētījumiem ir tikpat gara vēsture kā pašam romānam, kaut arī termins „hunsjue” 红学 veidojies daudz vēlāk. Apzīmējums „hunsjue” ir bijis imperatora Guansjui 光緒¹⁹ valdīšanas sākumā, tātad 1870-jos, tomēr sākotnēji nebija nopietni uztverts. Tikai vēlāk termins tika pārņemts romāna nopietnākiem pētījumiem, kas tikai 20. gadsimtā tika akceptēti un kļuva zināmi kā būtiski literatūras pētījumi.²⁰ Bet ne katru pētījumu par „Sarkanā kambara sapņi” var piešķirt „hunsjue”. Tas tiek uzskatīts par privilēģētu mācīšanas jomā. „Hunsjue” vēsture savukārt jau sen ir kļuvusi par īpašo pētījumu

¹⁷ Hermann M., Weiping Huang, Pleiger H., Zimmer T., 22-23 lpp

¹⁸ Hermann M., Weiping Huang, Pleiger H., Zimmer T., 63-64 lpp

¹⁹ Guansjui 光緒 (1871 – 1908) – Cjin dinastijas imperators. Valdības laiks no 1875. līdz 1908. gadam

²⁰ Huang Weiping, 245-247 lpp.

nozari.²¹ „Sarkanā kambara sapņi” ir vienīgais ķīniešu romāns, kas piesaista daudzus pētniekus no dažādām zinātnes disciplīnām un tā pētīšanai ir savs īpašs nosaukums. „Sarkanā kambara sapņi” pētniecība ir salīdzināma ar Šekspīra studijām, Balzaka un Prusta pētniecību, Tolstoja pētniecību un Gētes pētījumu rietumu literatūrā.²²

Ķīnas „Sarkanā kambara sapņi” - zinātnieks Lian Guidži 梁归智 viņa grāmatā „Viens pats sarkanajā kambarī”, Dušan hunlou 独上红楼 iedalīja „hunsjue” četrās skolās: alegorijas vai slēptās nozīmes skola, literārās domas skola, kritiskās domāšanas skola un izmeklēšanas pētījumi.²³

Viens no galvenajiem „Sarkanā kambara sapņi” zinātniekiem Ķīnā, Džou Žučan 周汝昌, ir dzimis 1918. gadā Tiandzjiņ pilsētā 天津. Viņa pirmā grāmata „Jauni pierādījumi par Hunloumen” (sastāv no 654 lapaspusēm) parādījās 1953. gadā un tā kļuva ļoti populāra. Pašlaik tā tiek uzskatīta par klasiku „Sarkanā kambara sapņi” pētījumos.²⁴ Džou Žučan bija esentiālisma skats uz ķīniešu kultūru un viņš ticēja, ka „Sarkanā kambara sapņi” nodrošina pirmklasīgu ievadu tam.²⁵

2. Romānā atspoguļota Cjin dinastijas laika dzīve un tās problēmas

Cao Sjuecjiņ savā romānā ir parādījis visas sabiedrības dzīves redzējumu un tās problēmas Cjin dinastijas laikā. Romāns atspoguļo ne tikai traģisko personību, un tajā ir ne tikai jautājums par korupciju vai sieviešu tiesību trūkumu. Cao Sjuecjiņ parāda kā konflikti ģimenē pārvēršas par pretrunām sabiedrības līmenī, kā personiskā traģēdija tiek turpināta netaisnīgajā valsts iekārtā. Viņš nav aizmirsis pieminēt katru sīkumu līdz pat personāžu valkātajām rotām, veicot to detalizētu aprakstu, kā arī veltījis uzmanību vāzēs stāvošajām puķēm un augiem, kas ziedēja dārzos; kā arī krāsaini aprakstīta varoņu žestikulēšana un mīmika, ar kuras palīdzību tika attēlota visas sabiedrības iekšējā pasaule.

Cjin dinastijas laikā ķīnieši precējās diezgan agri. Caurmērā ķīniešu sievietes precējās, kad viņai palika 20 gadi un laulībā viņai bija līdz 6 bērniem (salīdzinājumā ar Rietumeiropas sievietēm caurmērā bija 7,5 – 9 bērni).²⁶ Bija trīs galvenie demogrāfiskie iemesli, kāpēc dzimstības līmenis bija tik zems. Kaut arī ķīniešu sievietes precējās samērā agri, viņas

²¹ Altenburger, Roland

²² Huang Weiping, 245-247 lpp.

²³ Ruchang, Zhou, Gray, Ronald R., Ferrara, Mark S., xv lpp.

²⁴ Ruchang, Zhou, Gray, Ronald R., Ferrara, Mark S., xiv lpp.

²⁵ Ruchang, Zhou, Gray, Ronald R., Ferrara, Mark S., xvi lpp.

²⁶ Lee, James Z., Wang Feng, 86 lpp.

nesteidzējas uzreiz dzemdēt bērnus. Laika posms starp pirmo un otro bērnu arī bija diezgan ilgs. Salīdzinājumā ar Rietumeiropas sievietēm, viņas pārtrauca dzemdēt bērnus ļoti agri – apmēram kad viņām bija 33 vai 34 gadi. Vīrieši precējās, kad viņiem bija apmēram 21 gads un ģimenē pirmais bērns ienāca tikai, kad viņiem bija 24 gadi. Cilvēki ticēja, ka spermai ir dzīvesspēks, kuru sauca par cji 气²⁷ un ja šo dzīvesspēku bieži zaudē, tad saīsinās vīrieša dzīve. Tāpēc jaunie cilvēki centās nestāties seksuālajās attiecībās vairāk par trim reizēm mēnesī. Gados vecāki cilvēki pat vienu reizi mēnesī. Šī filozofija savukārt arī ietekmēja dzimstības līmeni.²⁸

Romānā „Sarkanā kambara sapņi” tiek rakstīts, ka ģimenes locekļi sāka meklēt jaunām sievietēm līgavaini, kad viņiem bija 18 gadi. Līdz ar to viņi precējās, kad viņiem bija apmēram 20 gadi. Ja runājam par Dzja ģimeni, tad var redzēt, ka viņu ģimenē sievietes tiešām nedzemdēja daudzas reizes – maksimālais bērnu skaits vienai sievietei bija trīs bērni. Pārsvārā romānā bērnu skaits vienai sievietei nepārsniedz divus.

Bieži vien sievietes no zemākajiem sabiedrības slāņiem pārstāja rūpēties par ģimenes paaugumu uzreiz pēc tam, kad viņas laida pasaulē dēlu, jo ar dēla piedzimšanu viņas sievietes pienākums konfuciāņu nozīmē bija izpildīts. Tāpēc Cjin dinastijas laikā jaunākais bērns vidējās un zemākajās sabiedrības slāņu ģimenēs gandrīz vienmēr bija dēls. Aristokrātiskajās ģimenēs nebija tādu materiālo grūtību, kādas tās bija nabadzīgajās ģimenēs un, līdz ar to, arī pēc dēla piedzimšanas sievietes varēja atļauties laist pasaulē vēl daudzas atvases.²⁹ Romānā tiek parādīts Sjue kundzes un Van kundzes, kā arī citu varoņu piemēri, kuros pēc dēla piedzimšanas bija rādīti arī citi bērni, tostarp meitenes.

Cjin dinastijas laikabiedri sekoja konfūcisma doktrīnām. Bet arī šamanisms nebija atdalāms no sabiedriskās dzīves. Pekinā aristokrātisku ģimeņu aprindās ļoti bieži tika veikti ar šamanismu saistīti rituāli. Ja konfūcīnisma funkcija bija saglabāt morālo un ideoloģisko sabiedrības stabilitāti, tad šamanisma idejas tika lietotas, lai pasargātu sabiedrību no ļauniem gariem.³⁰ Tas tiek labi parādīts romānā „Sarkanā kambara sapņi”, kur aristokrātiskās ģimenes locekļi bieži vien veic dažāda veida rituālus – vai nu tas ir senču godināšanas rituāls, vai rituāli apbedīšanas laikā – visi tie tika darīti, lai aizbaidītu ļaunos garus un saņemtu labo garu atbalstu. Bet tas nenozīmē, ka uz šamanisma pamatiem cilvēki attīstījās garīgā nozīmē. Jau no Cjin dinastijas dibināšanas laikiem budisms kļuva par ķīniešu kultūras svarīgu sastāvdaļu

²⁷ Ķīniešu termins cji 气 – viņam ir ļoti daudz nozīmes, bet šajā kontekstā tas apzīmē enerģiju vai elpu. Burtiski tiek tulkots, kā gaiss, gāze, elpa, temperaments, raksturs un atmosfēra. Tas ir viens no galvenajiem jēdzieniem daoismā.

²⁸ Lee, James Z., Wang Feng, 88-89 lpp.

²⁹ Lee, James Z., Wang Feng, 98 lpp

³⁰ Pang T., S.89

un tam bija uzticēta indivīda garīgā attīstība. Kansji ķeizara valdīšanas laikā tibetiešu budisma plūsma tika vēl vairāk pastiprināta. Paralēli visas Cjin dinastijas garumā pastāvēja konfuciānisms kā ideoloģija valsts līmenī.³¹ Valsts un ģimenes pārvaldei bija jābalstās uz godbijību pret cilvēkiem, kuri bija vecāki gados vai amatā, un tradīciju ievērošanu. Valdniekiem un ierēdņiem bija jāatbilst „cildenā vīra”³² kvalitātēm. Valsts tika pārvaldīta kā viena liela ģimene. Jaunatnes izglītošanai bija jābalstās uz augstsirdību un cilvēcību. Konfuciānisms Cjin dinastijas laikā spēlēja ļoti svarīgu lomu. Cilvēki centās ievērot konfuciāņu ideoloģijas principus. Sievietēm bija jākalpo savam vīram un bija jābūt paklausīgai, tajā pašā laikā, vīrieši tiecās atbilst „cildenā vīra” ideālam sabiedrības acīs. Tomēr Cao Sjuecjin apraksta savā romānā situācijas, kad, neskatoties uz nepieciešamību ievērot šos augstsirdības statūtus, aristokrātisko ģimeņu locekļi joprojām atļāvās nodevību, zādzību, melus, korupciju, izlaidību un dažkārt pat slepkavības. Biežāk šos pārkāpumus veica vīrieši, jo tiem tika atļauts daudz vairāk nekā sievietēm, kas ieņēma zemāku stāvokli sabiedrībā. Romānā ir bieži aprakstītas situācijas, kad Dzja Liaņ krāpj savu sievu un viņš iesaistās intīmos sakaros ar citām sievietēm. Vai Sjue Paņ, kuram ir izlaidīgs dzīvesveids, iesaistās sakaros kā ar sievietēm, tā arī ar vīriešiem. Viņš liek piekaut viņu lai tikai dabūtu meiteni, kuru viņš grib padarīt par savu konkubīni. Dzja Jucuņ savukārt, izmantojot savu stāvokli, glābj Sjue Paņ no soda.

Bet romānā tiek aprakstītas arī situācijas, kurās šo apkaunojošo rīcību izpildītāja bijusi sieviete. Piemēram, konkubīne Džao bija kašķīga, ar naidu papildīta sieviete kura ar citu palīdzību zog mantas no mājām, kā arī perina Dzja Baojui un Van Sjifen slepkavības plānus ar melnās maģijas palīdzību. Vai arī no vienas puses labestīga pret nabadzīgiem cilvēkiem, bet tajā pašā laikā uz slepkavību spējīgā Van Sjifen. Aizstāvot savu godu viņa noved vīrieti līdz letālai slimībai, un brīdī, kad varētu sniegt roku un glābt viņam dzīvību, nepievieno zālēm nepieciešamās sastāvdaļas, viņa maldina visu ģimeni un ļauj viņam nomirt. Viņa gribēja nogalināt vēl vienu vīrieti, lai pasargātu sevi un novērstu informācijas izplatīšanu. Tāpat arī viņas dēļ daži romāna literārie tēli izdara pašnāvību.

Ķīnas pilsētas ļoti strauji attīstījās 18. gadsimtā. Arī kultūrai vispārīgā izpratnē bija liela nozīme un tajā laikā tika uzcelti daudzi teātri un citas izklaides vietas, kur svētku dienās pulcējās daudzi cilvēki. Tādā veidā reizēm cilvēki viesojās arī mājās pie dažiem mākslas un literatūras pārstāvjiem. Kultūras attīstība noveda pie reģionālo mūzikas teātra stilu rāšanās.

³¹ Pang T., 89-90 lpp

³² cildens vīrs (Junzi) - konfuciānismā džentlmenis vai pārcilvēks. Viņš bija parauga modelis. Konfūcijs apraksta viņu savās grāmatās, kā ideālo vīrieti

Dažādās svinībās vai pasākumos, tādus kā bērēs, kāzās, pavadīšanā vai citos sarīkojumos, tika parādītas ainas no teātralām izrādēm, stāstīti stāsti vai tika rakstīti dzejoļi.³³

Romānā „Sarkanā kambara sapņi” tiek aprakstīts, ka katru reizi, kad notika kādas svarīgas svinības, visa ģimene sanāca kopā un baudīja teātra izrādes, vai klausījās stāstus. Pēc izrādēm viņi vienmēr sacerēja dzejoļus un lasīja priekšā viens otram. Arī bērū laika sakarā tiek minētas meitenes, kuras tika aicinātas, lai spēlētu mūziku un tādā veidā izklaidētu cilvēkus.

Laikabiedri to laiku pilsētas straujo attīstību kritizēja, jo šī progresa rezultātā pieauga arī izšķērdība un nepieciešamība pēc luksusa precēm, tika veicināta korupcija³⁴ un homoseksuālisms. Tas viss, savukārt, noveda pie aristokrātisko ģimeņu un vēlāk arī Cjin dinastijas sabrukuma.

Turpmākajos apakšpunktos tiks plašāk apspriesti vairāki būtiski jautājumi, ar kuriem saskārās tā laika sabiedrība. Starp tiem - valsts eksāmeni, korupcija, sieviešu diskriminācija un homoseksualitāte.

2.1. Valsts eksāmens un tā sekas

Cjin dinastijas laikā Ķīnā stāšanās civildienestā bija vienīgais veids kā iegūt augstāku stāvokli sabiedrībā. Ja šie cilvēki nolika valsts eksāmenu un kļuva par amatpersonām, viņi varēja nodrošināt dzīvi sev un saviem pēcnācējiem vairākās paaudzēs.³⁵ Ierēdņu un zinātnieku prioritāte neaprobežojās ar augstāku stāvokli sabiedrībā, jo vairākums dinastijas laikā viņi baudīja tādas privilēģijas, kā nodokļu nemaksāšana, kā arī iespēju būt par lielākas zemes īpašnieku. Tas savā ziņā bija augstākās sociālās pozīcijas indikators. Kad tirgotāji kļuva bagāti, arī viņu pēcnācēji centās sev iegūt īpašumu un padarīt sevi par zinātniekiem vai amatpersonām. Par izdevīgāko tomēr tika uzskatīta amatpersonas vieta.³⁶

Valsts amata saņemšanas priekšnosacījums bija sekmīga piedalīšanās valsts eksāmenā (kedzju 科舉). Svarīgākā eksāmena sastāvdaļa bija parādīt zināšanas par konfuciānisma klasiskajiem darbiem, kurus pēdējo reizi tika kanonizētas 12. gadsimtā,³⁷ kā arī parādīt klasikas svarīgākās interpretācijas. Tātad, tas bija mazāk sociālo zināšanu, nekā konfuciānisma rakstu precīzs zināšanu pārbaudījums.

³³ Schmidt-Glintzer H., 125-126 lpp.

³⁴ Schmidt-Glintzer H., 126 lpp.

³⁵ Nixdorff H., 56 lpp.

³⁶ Chih-Chieh Tang, 97 lpp.

³⁷ Adick, Christel, 194 lpp.

Eksāmeni notika četros līmeņos: ik pēc trim gadiem divreiz (dažās dinastijās vienreiz gadā) katrā rajonā, reizi trijos gados provinces galvaspilsētās, impērijas galvaspilsētā, un beidzot imperatora pilī imperatora vadībā. Kandidātu skaits, kuri pēc testēšanas ieguva grādu, tika jau noteikts pašā sākumā. Veiksmīga testēšana tika apbalvota ar grāda piešķiršanu un bija priekšnosacījums dalībai eksāmeniem nākamajā augstākajā līmenī.³⁸

Šī sistēma radās Haņ periodā 汉朝 (206 v.- 220 n. Chr.) un bija nepieciešama dzimtas aristokrātijas maiņai pret kvalificētu amatpersonu. Sui 隋朝 (581-618) un Tan dinastijā 唐朝 (618-907) tika institucionalizēta un palielināta šī sistēma, lai gan tajā laikā kalpoja tikai zemāka ranga amatpersonas izvēlei. Tikai Sun dinastijā 宋朝 (960-1279), amatpersonu pretendentu vairākums tika obligātā kārtā pakļauts pārbaudēm.³⁹

Formāli ikviens varēja piedalīties amatpersonu eksāmenā. Tomēr, tā kā veiksmīgai dalībai bija vajadzīga intensīva vienu gadu ilga klasisko konfuciānisma rakstu mācība un apmācības izmaksas nebija zemas, amatpersonas galvenokārt nāca no augšējās klases.⁴⁰ Cao Sjuēcjin ļoti labi parāda šo problēmu savā romānā, kad raksta par Dzja Jucuņ dzīvi. „Dzja Jucuņ nāca no Hudžou apgabala no izglītotās ierēdņu ģimenes. Kad viņš piedzima, no ģimenes iekrātās bagātības gandrīz nekas nebija palicis. Dzja Jucuņ radnieki vai nu izklīda pa pasauli, vai nu devās viņpasaulē un viņš bija palicis viens pats. Palikt dzimtenē nebija nekādas jēgas un Dzja Jucuņ devās uz galvaspilsētu cerot nokārtot eksāmenus un atjaunot ģimenes godu. Šajās vietās viņš bija nokļuvis pirms diviem gadiem, un palika šeit, atrodot patvērumu templī. Iztiku viņš pelnīja pārrakstot un apkopojot oficiālos dokumentus, tāpēc Džeņ Šijin bieži nācās viņu sastapt”.⁴¹ Kā Dzja Jucuņ pats ir teicis „...pēc savām zināšanām es esmu pilnībā pelnījis būt starp galvaspilsētas eksāmena dalībniekiem! Vienīgi tagad ceļošanas izdevumi nav mazi un līdz Pekinai ceļš ir garš, ar papīru pārrakstīšanu neiekrāsi braucienam un ceļošanas izdevumiem”.⁴² Pateicoties Džeņ Šijin materiālai palīdzībai, viņam tika dota iespēja aizbraukt uz galvaspilsētu un nokārtot valsts eksāmenu.

Bieži vien bija vajadzīgi gadu desmiti pirms kandidāts bija pabeidzis pārbaudi. Ārkārtas privilēģijas, kas pēc veiksmīgas testēšanas tika garantētas, tomēr bija galvenais stimuls daudziem pretendentiem. Ģimenes, klani, kopienas palīdzēja kandidātiem, no kuru amatu vadības vēlāk viņi cerēja gūt labumu. Noteiktas klases un grupas tomēr tika jau no sākuma

³⁸ Heberer, Thomas, 82-83 lpp

³⁹ Heberer, Thomas, 82-83 lpp

⁴⁰ Heberer, Thomas, 82-83 lpp

⁴¹ Cao Xueqin, Gao E, 第一回

⁴² Cao Xueqin, Gao E, 第一回

izslēgtas no civildienesta un nebija pieļautas eksāmeniem (piem.: ubagi, aktieri, dažreiz komersantu dēliem, un citi)⁴³. Arī sievietes nevarēja kārtot eksāmenus, tikai vīrieši drīkstēja kļūt par amatpersonām.⁴⁴

Kukuļi un preferenciālais režīms, pamatojoties uz patronāžas vai radnieku attiecībām bija tiešām stingri aizliegts un tika stingri sodīts, tomēr bija plaši izplatīts. Pat diezgan plaša uzraudzības un kontroles sistēma neko mainīja, jo cilvēki, kuri bija par to atbildīgi, arī vēlējās gūt labumu no ieņēmumu iespējām.⁴⁵ Cao Sjuecjin savā romānā sniedz ļoti labu piemēru, kad Dzja Jucuņ vajadzēja izlemt, vai Sjue Paņ ir vainīgs slepkavībā. Viņš diskutē par šo tēmu ar vārtnieku:

„- Vai tiešām Jums nav "aizsardzības ierēdņa atgādnis" priekš šīs provinces? - savukārt prasīja vārtnieks.

- Kas ir aizsardzības ierēdņa atgādnis? – steidzīgi pajautāja Dzja Jucuņ.

- Mūsu dienās aizsardzības ierēdņa atgādnis ir domāta amatpersonām, katrai tā ir personīga. Tas ir saraksts ar īpaši ietekmīgu un bagātu ģimeņu vārdiem un uzvārdiem provincē, - paskaidroja vārtnieks. – Ja Jums iznāks ar šiem bagātņiem saskarties, viņi var ne tikai atstādināt no amata un atņemt dienesta pakāpi, bet arī par dzīvību nedrīkst būt pārliecinātam. Ne jau velti šo sarakstu dēvē par “Aizsardzības atgādni”. Bet par tikko minētu Sjue ģimeni pat runāt nenākas. Lieta, par kuru gāja runa, ir vienkārša. Bet iepriekšējie priekšnieki (uztraucās par savu vietu un) bija gatavi atteikties gan no goda, gan no pienākuma.

[...] - Visas četras ģimenes, kuras atzīmētas atgādnē, ir saistītas ar radnieciskām saitēm, - pastāstīja vārtnieks, - gan zaudējumi, gan labklājība viss viņiem kopīgs. Apsūdzētais slepkavībā Sjue Paņ ir tieši no ģimenes, par kuru sacīts: “Sjue ģimenes īpašums lielam sniegam līdzīgs”. Viņu atbalsta ne tikai trīs pārējās ģimenes, bet arī viņam ir vairāki radi un draugi galvaspilsētā un citās vietās. Ko gan Jūs, priekšnieka kungs, grasāties arestēt?

- Sanāk, ka izšķirt šo lietu nav iespējams? - uzklusot vārtnieku vaicāja Dzja Jucuņ smaidot.”

Galū galā Sjue Paņ saņēma tikai nelielu naudas sodu un šī problēma bija risināta. Tādā veidā Dzja Jucuņ izdarīja ko labu aristokrātu ģimenei, izauga viņu acīs un pateicās Dzja Džen par palīdzību amata iegūšanā.

Grāda saņemšana nenozīmēja automātisku jebkāda amata piešķiršanu, tas nenozīmēja arī šim grādam attiecīgā amata piešķiršanu. Konkurss bija salīdzinoši liels un tāpēc šī problēma bija risināma tikai ar attiecībām vai kukuļdošanu. Pat tie, kuri bija ieguvuši darbu, nevarēju būt pārliecināti, ka viņi paliks šajā amatā. Tas bija atkarīgs no priekšnieka žēlastības, viņš

⁴³ Heberer, Thomas, 82-83 lpp.

⁴⁴ Adick, Christel, 194 lpp.

⁴⁵ Heberer, Thomas, 82-83 lpp.

varēja atlaist diezgan patvaļīgi. Tāpēc amatpersonas saņēma no vienas puses tik daudz bagātību, cik tikai iespējams paņemt pateicoties savam amatam, no otras puses, ar dāvanām un glaimiem saņemt sava priekšnieka labvēlību. Rezultātā bija nemainīga materiālo vērtību plūsma no apakšas uz augšu, kura beigās bija nodota personīgi Imperatoram. Nevēlēšanās ievērot šo neformālo sistēmu tika uzskatīta par "profesionālu pašnāvību".⁴⁶

Bija situācijas, kad amatpersonas kukuļošanas vai negodīgas pienākumu pildīšanas dēļ zaudēja savu amatu. Romānā tiek aprakstīts, kā Dzja Jucuņ pazaudēja savu amatu: „Izcilu dotību cilvēks, tai pašā laikā viņš atšķīrās ar mantkārību, skaudību un nežēlību. Uzvedās viņš uzpūtīgi, tādēļ darbabiedriem viņš nepatika. Nepagāja ne gads, un no augstākā vārda tika nodots ziņojums, kurā teikts, ka Dzja Jucuņ, kaut arī "talantīgs, tomēr valšķīgs un viltīgs". Viņš glaba kukuļņēmējus un kroņa īpašuma zagļus, jo mēģināja tādā veidā iegūt kādu labumu. Beidzās ar to, ka ar imperatora dekrētu, Dzja Jucuņ tika atstādināts no amata".⁴⁷ Bet pēc kāda laika viņam paveicās un viņš kļuva par Liņ Daijui skolotāju.⁴⁸ Kad Liņ Daijui māte nomira, Liņ Daijui tēvs - Liņ Žuhai aizsūtīja viņu pie viņas vecmātes Dzja. Dzja ģimene bija viena no ietekmīgākajām un bagātākajām ģimenēm galvaspilsētā. Liņ Žuhai uzrakstīja vēstuli Dzja Džen, lai viņš palīdzētu Dzja Jucuņ iegūt atpakaļ viņa amatu. Dzja Džen pieņēma Dzja Jucuņ īpaši laipni, jo viņu rekomendēja znots, un bija gatavs sniegt viņam jebkādu pakalpojumu. Pašā pirmajā audiencē pie imperatora viņš panāca Dzja Jucuņ atjaunošanu amatā, un, nepagāja pat divi mēneši, jau varēja strādāt kā amatpersona. Tādā veidā pamatojoties uz patronāžas un radnieku attiecībām Dzja Jucuņ atkal ieguva savu amatu un kļuva par amatpersonu.⁴⁹

2.1.1. Korupcija

Cao Sjuecjin savā romānā ļoti precīzi apraksta tādas ikdienišķas parādības, kā krāpšanu, naidu, neuzticību un savstarpēju aizdomu un korupciju tajā laikā lielās aristokrātiskās ģimenēs. Gandrīz visi no tiem ir bezkaunīgi un dzīvo izvirtušu dzīvi: spēlē azartspēles, krāpj viņu sievas, melo un vēršas pret vājākiem. Cilvēki no aristokrātiskās sabiedrības ar naudas un varas palīdzību saņem visu, ko viņi grib. Viņi neievēro nekādas pieklājības normas, taču viņi cenšas slēpt savu amorālo uzvedību aiz konfucianisma tradīcijām.

⁴⁶ Heberer, Thomas, 82-83 lpp.

⁴⁷ Cao Xueqin, Gao E, 第二回

⁴⁸ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 28 lpp

⁴⁹ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 43-45 lpp

Min dinastijas beigās bija pārpilna ar politisko korupciju, kas izraisīja badu, un visa valsts tika ieviesta haosā. Mandžūri izveidoja lielisku Cjin dinastiju.⁵⁰ Taču 18. gadsimta beigās pārvaldē tālāk attīstījās korupcija, saskaņā ar kuru valsts pamatuzdevumi bija atstāti novārtā: sabiedriskās klēts kontrolēšana, upes regulēšana, kanālu un dambju saglabāšana labā stāvoklī. Iedzīvotāju apgāde ar pārtiku vairs nebija garantēta. Vietējie nemieri un sacelšanās destabilizēja valdību.⁵¹

Mandžūru valdnieki bija ieviesuši amata pirkšanu pirms Ķīnas iekarošanas. Mandžūrijas bada dēļ viņi pārdeva amatpersonas amatus par graudiem. Amata pirkumi kalpoja vēlāk mandžūru imperatoriem valsts kases papildināšanai. Bija divi pārdošanas veidi: tikai ranga pārdošana vai arī amata un ranga pārdošana kopā. Pirmajā gadījumā pircējam bija atļauts valkāt atbilstošu amatpersonas formu un piestiprināt vienu zīmi ar norādi uz viņa rangu pie mājas durvīm.⁵²

1657. gadā galvenā amatpersona, kas bija atbildīga par valsts eksāmeniem Džjannaņ provincē, ņēma kukuļus lielā apmērā. Tika konstatēts, ka trešā daļa no eksaminējamajiem, kas ieguva maģistra grādu, neatbilst prasībām, un dažiem pat pilnīgi nebija zināšanas literatūras jomā. 1699. gadā galvenais pārbaudītājs Šunťiaņ provinces eksāmena laikā ļāva nokārtot eksāmenu pat bērniem. 1711. gadā galvenā amatpersona, kas bija atbildīga par valsts eksāmeniem sadarbībā ar ģenerālgubernatoru, iedeva vairākiem pilnīgi neizglītotiem bērniem no bagātajām aristokratisķajām ģimenēm maģistra grādu, tajā laikā, kad daudzi kvalificēti eksaminējamie nevarēja nokārtot eksāmenu.⁵³ Valsts finanšu, korupciju, armijas pavājināšana un nabadzīgo iedzīvotāju ekspluatācijas problēmas bija īpaši kritiskas vēlā Cjanlun 乾隆帝⁵⁴ valdīšanas laikā.⁵⁵

Cjin dinastijas beigās tas ieguva tik lielus apjomus, ka bija pat oficiāli atzīts, ka seši vai septiņi no desmit eksāmena kandidātiem ķeras pie korupcijas vai krāpšanas.⁵⁶

Korupcijas gadījumu atklāšana bija tikai izņēmuma kārtā. Parasti galvenā amatpersona, kas bija atbildīga par valsts eksāmeniem, kā arī citas amatpersonas, varēja negodīgi iegūt bagātības, nebaidoties par to, ka tas kaitēs viņa karjerai. Tieši tāpēc, ka risks saņemt sodu bija tik zems, tas mudināja amatpersonas arvien bezkaunīgākai kukuļņemšanai. Ja viņu

⁵⁰ Ruchang, Zhou, Gray, Ronald R., Ferrara, Mark S., 3 lpp.

⁵¹ Noesselt, Nelle, Zeit online Nr. 1/2012, 2012

⁵² Heberer, Thomas, 81-82 lpp.

⁵³ Vetter Chou Hsiu-Fen, 82 lpp.

⁵⁴ Cjanlun 乾隆帝 – sestais Cjin dinastijas imperators. Valdīja no 1736. līdz 1795. gadam.

⁵⁵ Xu Xiaoqing, 66 lpp.

⁵⁶ Heberer, Thomas, 81-82 lpp.

nelikumīgās darbības tika atklātas, tad tās bija mazāk saistītas ar impērijas birokrātijas darbību, vairāk ar personīgo naidu un ar cīņu par varu civildienestā⁵⁷

Cjin dinastijas laikā lielākā daļa no mandžūru tautības amatpersonām saņēma savus amatus nevis ar nokārtotu eksāmenu, bet ar nelikumīgu metodes palīdzību (piemērs: amatu pirkšana; amatu piešķiršana bez eksāmena, pamatojoties uz izcelsmi u.c.) Amatpersonām no Haņ- ķīniešu rindām bija daudz zemāks procents: 20% personu, kuriem ģimenē bija amatpersonas un 28% tiem, kuriem nav tādu ģimenes locekļu. Amatu iegādes prakse nebija bez pretrunām. Pretinieki redzēja tajā konfuciānisma morāles pārkāpumu.⁵⁸

Romānā "Sarkanā kambara sapņi" bieži tiek aprakstītas situācijas, kad cilvēki pērk amatu, vai darbu pamatojoties uz patronāžas attiecībām. Dzja Liaņ, piemēram, nopērk sev amatu, bet neinteresējās par darba jautājumiem.⁵⁹ Dzja Džen amatu iegūst nevis valsts eksāmenu rezultātā, bet to mantojot. Tā kā viņš bija ļoti izglītots cilvēks, un, kas nav mazsvarīgi, viņa meita bija valdnieka galmā, imperators to iecēla par savu pilnvaroto sūtni eksāmenācijas nodaļā.⁶⁰

Kad veca aukle Lai atnāca uz Žunguo pili, lai aicinātu visus uz svinībām par godu viņas mazdēla jaunajam amatam, viņa pastāstīja, ka viņš visu dzīvi ir baudījis laimi un neredzēja, kā viņa tēvs un vectēvs strādāja. Tēvs un vectēvs neatļāvās sev pirkt neko lieku un tērēja visu naudu uz dēlam, lai viņš iegūtu cienījama cilvēka stāvokli. Kad viņam bija 20 gadi, kungi apsoltāja nopirkt viņam amatu. Ko viņa radnieki tikai nedarīja, lai kungs palīdzētu viņam saņemt apsoltīto amatu. Un kad viņam palika 30 gadi, viņš saņēma apgabala pārvaldītāja amatu.⁶¹

Romānā ir aprakstīta situācija, kad amats bija nopirkts tikai lai cienīgi sarīkotu Cjin Kecjin bēres. Dzja Džen nelika mieru viena doma. Viņa dēls Dzja Žun pagaidām vēl mācās, tāpēc sēru karogā nebūs titulu, un arī regāliju bēres būs nedaudz. Pirmās nedēļas ceturtajā dienā einuhs Dai Cjuaņ 戴权 no gaišības pils atsūtīja visu nepieciešamo upurēšanai, un drīz ieradās arī pats lielā plankāna gongu sitieniem skanot. Dzja Džen nekavējoties pieņēma viņu, nosēdināja bišu terasē un sāka cienāt ar tēju. Beidzot viņam parādījās iespēja iesākt sarunu par amata pirkšanu priekš Dzja Žun:

„- Vai vēlaties piešķirt vairāk spožumu apbedīšanas ceremonijai? - painteresējās Dai Cjuaņ.

- Jums ir taisnība. - atbildēja Dzja Džen.

⁵⁷ Vetter Chou Hsiu-Fen, 83 lpp.

⁵⁸ Heberer, Thomas, 81-82 lpp.

⁵⁹ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 41 lpp.

⁶⁰ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 625 lpp.

⁶¹ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 772 – 773 lpp.

- Pie reizes, - paziņoja Dai Cjuaņ, - ir lielisks amats. Imperatora gvardei nepieciešami divi virsnieki. Vakar ar tādu pašu lūgumu pie manis vērsās hercoga brālis no Sjanjan 襄阳 un atnesa man uz mājām sudraba, 1500 taels⁶². Jūs taču zināt, mēs esam veci draugi, turklāt viņa vectēvs ieņem augstu amatu, es tam piekritu. Otru amatu savam dēlam sagribēja nopirkt Junsjin 永兴 apgabala valdnieks. Līdz šim brīdim man nebija laika, lai viņam atbildētu. Tad ātri aprakstiet sava dēla dzimtas ciltskoku.”⁶³ Dzja Džeņ aprakstīja dzimtas ciltskoku un nodeva to Dai Cjuaņ. Dai Cjuaņ izlasīja un pateica savam stāvošam blakus kalpam lai viņš atgriežas un nodod šo papīru finanšu resora priekšniekam un teic, ka Dai Cjuaņ lūdz viņam sastādīt imperatora pils sardzes virsnieka apliecinājumu un ierakstīt attiecīgu papīru ar šā dzimtas ciltskoka pievienošanu. Naudu viņš vēlējās atsūtīt nākamajā dienā. Kad jau Dai Cjuaņ iesēdās planknā, Dzja Džeņ viņam vaicāja:

„-Man jānosver sudraba nauda departamentā vai jānosūta tā uz iekšējās premjerministra rezidenci?

- Ja Jūs iesiet uz departamenta nodaļu, jums būs nelieli zaudējumi,- atbildēja Dai Cjuaņ,- Labāk būtu nosūtīt 1000 taels sudraba naudu uz manām mājām”.⁶⁴

Kukuļi, kas bija nepieciešami, lai iegūtu publisku amatu, parasti bija lielas naudas summas. Arī paaugstināšanai amatā bija nepieciešami kukuļi. Amatu pircēji uzskatīja par likumīgu un pieejamu pēc stāšanās amatā atalgot sevi materiāli par investīcijām.

Rajona administratora cena, dārgākais pērkamais amats provincē, bija 30000 taels vērts. Šādu amatpersonu alga bija 105 taels gadā plus 2000 vai 3000 taels papildus piešķirtās summas. Viena amata pircējam būtu desmit vai vairāk gadi vajadzīgi, lai legāli un godīgi atgrieztu ieguldīto summu.”⁶⁵ Ar nelikumīgi iegūtiem ienākumiem tika ļoti ātri dzēsts amatu iegādāšanai ieguldītais kapitāls.⁶⁶

Tāda veida korupcija ir labi aprakstīta romānā „Sarkanā kambara sapņi” dažādās situācijās. Cilvēki no aristokrātiskās sabiedrības ar naudas un varas palīdzību varēja saņemt visu, ko viņi gribēja - no amata pirkšanas līdz tādu problēmu risināšanai kā slepkavība vai citi

⁶² Taels (cits nosaukums - lian 兩) - svara un naudas vienība Ķīnā. Kā svara vienība taels tika izmantots sākot ar 3. gadsimtu pirms mūsu ēras. No mūsu ēras 5.-6. gadsimta tika lietots galvenokārt kā sudraba un zelta svara apzīmējums. Laikā, kad Ķīnā sudrabs tika izmantots norēķinos (14.- 19. gadsimtos) taels kļuva par pamata naudas vienību, un viens taels atbilda 10 mao un 100 feņ. Atkarībā no cirkulācijas vietas un izmantošanas nolūka tika izšķirti 170 taels paveidi ar dažādu sudraba īpatsvaru. Kopš 1933. gada marta, kad tika pieņemts likums par unifikāciju monetārajā sistēmā, taels ir atcelts kā naudas vienība. Šobrīd Ķīnā tiek pielietots kā viena no svara vienībām (31,2 g.). (Avots: bolshaja sovetskaja enciklopedija)

⁶³ Cao Xueqin, Gao E, 第十三回

⁶⁴ Cao Xueqin, Gao E, 第十三回

⁶⁵ Heberer, Thomas, 82 lpp.

⁶⁶ Heberer, Thomas, 82 lpp.

noziegumi. Līdz ar to morālās vērtības zaudēja savu jēgu, kas padarīja sabiedrību par bezjūtīgu pret citiem cilvēkiem, un kas, savukārt, bija viens no daudzu ģimeņu sabrukuma iemesliem.

2.2. Sieviešu diskriminācija

Ķīnā vēstures gaitā dominēja patriarhāts, sieviete gandrīz vienmēr bija pakļauta vīrietim: vispirms savam tēvam, pēc tam vīram, un kad vīrs nomira- savam dēlam. bet sieviešu statuss sabiedrībā vēl vairāk samazinājās pēdējo 700 gadu laikā. Attiecības starp sievietēm un vīriešiem tika noteiktas ar Jiņ (sievišķīgs, gaišs) un Jan (viriešķīgs, tumšs) idejas palīdzību, papildinot viens otru, taču hierarhiski un nevienlīdzīgi. Ar sakāmvārdiem bagātā ķīniešu valoda parāda hierarhisku pozīciju, vīrieša pārsvaru un sieviešu pakļautību. Viens no tādiem sakāmvārdiem ir fužen fu jui žen je 妇人者伏于人也, kas nozīmē „Sieviete ir cilvēku (vīriešu) kalpotāja”. Raksturīgs senajai Ķīnai ir arī, ka skaitot savus bērnus, meitenes netika nosauktas, bet no otras puses, fenomens, ka vecākai sievietei ģimenē bija svarīga loma.⁶⁷

No seniem laikiem bija tāds viedoklis, ka pēc dzimumakta un menstruācijas laikā sieviete skaitījās par netīru. Viņa nedrīkstēja atrasties starp slimiem vai jūtīgiem cilvēkiem. Cilvēki baidījās no piesārņojuma caur menstruālajā asinām un ticēja sava veida maģijai, kas bija vērsta pret vīriešiem. Varbūt tieši tāpēc ķīniešu sabiedrībai bija raksturīga dzimuma segregācija⁶⁸ ēdienreīžu laikā.⁶⁹ Romānā „Sarkanā kambara sapņi” bieži tiek minēts, ka sievietes ēda atsevišķi no vīriešiem. Tikai svētkos, kad visa ģimene nāca kopā, viņi sēdēja pie viena galda, taču arī tad viņi ieņēma vietas dažādās galda pusēs: vīrieši - austrumu pusē, sievietes - rietumu pusē.

Visos laikos Ķīnā pastāvēja atšķirība starp apakšējo un augšējo klašu uzvedības standartiem. Zemākas klases pārstāvjiem bija atvērtāks dzīvesveids. Augšējās klases pārstāvji centās aizsargāt savu stingrās rīcības kodeksu un uzstādīt to kā obligātu standartu. Šie standarti bija balstīti uz senču godināšanas rituālu⁷⁰, kas veido pamatu pieciem attiecības principiem starp cilvēkiem (valdnieks – pakļautais; tēvs – dēls; vīrs – sieva; starp brāļiem; starp draugiem). Attiecībām starp tēvu, kā ģimenes tēvu, un dēlu, kā nākamo senču godināšanas rituālu rīkošanas pārstāvi, bija vissvarīgākā loma. Bet tēva stingrības dēļ starp

⁶⁷ Freudenberg Michael, 12-13. lpp

⁶⁸ Segregācija - nošķiršana, atdalīšana; pēc viņu rases, tautības, ticības, dzimuma vai citām pazīmēm. (Avots: Latvian oxford living Dictionaries)

⁶⁹ Freudenberg M., 14-15 lpp

⁷⁰ Senču godināšanas rituālam ir gara vēsture. Ķīnieši no agriem laikiem ticēja, ka senči bija atbildīgi par viņu labklājību, veselību, slimību, dzimību un nemieru, tāpēc viņi godināja viņus un darīja senču godināšanas rituālus. Ar to viņi parādīja arī savu cieņu attiecībā pret viņiem. (Avots: Linck G., 143 lpp)

māti un dēlu bieži bija daudz dziļākas attiecības, tādā veidā ģimenē pastāvēja emocionālas attiecības. Šī iemesla dēļ sieviešu loma ģimenē bija lielāka, nekā tas bija noteikts ar standartiem, bet līdz ar to viņas nebija mazāk izolētas no ārpus pasaules. Sievietes bija spiestas dzīvot ierobežotā telpā un viņām bija jābūt pakļāvīgām.⁷¹ Romānā gandrīz visas epizodes, kuras ir saistītas ar sievietēm, notiek Žunguo vai Ninguo pilī. Retās situācijās, kad tās pameta pili, viņas pavadīja kalpi un citi ģimenes locekļi, tajā starpā vīrieši. Un tā kā arī izglītotas sievietes reti varēja iet ārpus mājām, māja un reliģija veidoja tām sociālo un intelektuālo fonu.⁷²

Jau no seniem laikiem ķīniešu vīrieši lasīja Konfūcija grāmatas, tādas kā „Grāmata par uzvedības standartiem” – Lidzji 礼记 vai „Pārmaiņu grāmata” - Jidzjin 易经⁷³. Tur bija aprakstīti ne tikai regulēti rituāli, bet arī uzvedības instrukcijas un ilustrācijas, ar kuru palīdzību tika noteiktas dažādas sociālās lomas vīriešiem. Bet sieviešu sociālās lomas netika vienādā mērā detalizētas. Šī problēma eksistēja ilgu laiku līdz brīdim, kad tika uzrakstītas grāmatas, kur bija rakstīts par sieviešu sociālo lomu un kur viņas tika klasificētas ģimenes hierarhijā.⁷⁴ Lai gan sieviešu klasiskajās grāmatās bija uzrakstīti rīcības kodeksi, kur bija godināta sieviešu atturība un pakļāvība, varam saprast, ka šeit runa ir par augšējās klases elitārām idejām, kuras pat aristokrātiskas ģimenes locekļi nevarēja pilnīgi realizēt. Ar sieviešu klasiskajām grāmatām ir domātas „Nui Sišu” 女四书, ko var pārtulkot, kā „Sieviešu četras grāmatas” vai „Četras grāmatas priekš sievietēm”, kuras uzrakstīja pašas sievietes un kur tika aprakstīti uzvedības noteikumi citām sievietēm. Tie ir senas pedagoģiskās tālākizglītības programmas ķīniešu sievietēm raksturīgais pārstāvis. Šai grāmatai bija liela nozīme, jo ar tās palīdzību tika nodrošināta tradicionālās ģimenes uzturēšana un sociālā stabilitāte. Pēc tradicionālās sieviešu izglītības prasībām, sievietei bija jābūt labsirdīgai, tikumīgai, pazemīgai, pašizliedzīgai un taupīgai. Attiecībās viņai bija jāuztur ģimeni stabilitātē un labklājībā, lai tā varētu būt stabila, un varētu tālāk attīstīties sociālā līmenī.⁷⁵ Šie noteikumi tika lietoti ne tik prāta kultivēšanai, cik ideālai pakļaušanas metodei. Šāds senākais darbs ir „Nui Dzje” 女戒, ko var tulkot, kā „Noteikumi priekš sievietēm”. To uzrakstīja Baņ Džao 班

⁷¹ Freudenberg M., 14 lpp

⁷² Freudenberg M., 25lpp

⁷³ „Grāmata par uzvedības standartiem” – Lidzji 礼记 un „Pārmaiņu grāmata” - Jidzjin 易经 – ir divas no piecām klasiskajām grāmatām - Vudzjin 五经, kurus uzrakstīja Konfūcijs. Vairāk par 2000 gadiem tie stāsta par ķīniešu likumu, izglītību, sociālu kārtību, literatūru un reliģiju. (Mühlhahn K., Looy, Nathalie van, 3 lpp.)

⁷⁴ Häse Birgit, 27 lpp

⁷⁵ Ši Na

昭⁷⁶ mūsu ēras 1. gadsimtā. Sievietēm bija jābūt paklausīgām, nepretenciozām, padevīgām, pašai izglītīgām un bija jārespektē citi. Tā kā tādas grāmatas tika lietotas augšējās klases sieviešu izglītībai kā mācību grāmatas (konfucijas klasiķu⁷⁷ vietā), no tādām sievietēm, kā Baņ Džao, kura nepriviligētu statusu pilnīgi apstiprināja, tika rakstītas līdzīgas grāmatas.⁷⁸ Šajās mācību grāmatās sievietēm tika aprakstīti uzvedības standarti, atsaucoties uz mistiskām un vēsturiskām sievietēm uz kurām lasītājam bija jāorientējas. Negatīvi piemēri, kuros bija aprakstīti pārkāpumi un to sekas, kalpoja par brīdinājumu un iebiedēšanu.⁷⁹ Tādā veidā emancipētās tendences tika labāk apturētas nekā to varētu darīt vīrieši. Bet nedrīkst aizmirst pieminēt, ka attiecībā uz sievietes izglītību, Baņ Džao savā progresīvajā skatienā kategoriski pieprasīja apmācīšanu literatūrā.⁸⁰ Vēl viena grāmata no „Četrām grāmatām priekš sievietēm” bija „Nuiluņju” 女论语, ko var tulkot, kā „Analekti sievietēm”, vai „Sieviešu sarunas”.⁸¹ To uzrakstīja Sun Žuodžao, kura nebija precējusies, bet veltīja savu dzīvi sieviešu instruktāžam. Viņa tika aicināta Dedzun 德宗 Imperatora⁸² pagalmā, lai kalpotu princesēm par instruktoru.⁸³ Grāmatu „Neisjuņ” 内训, kuras tulkojums ir „Iekšējās telpas instrukcijas” uzrakstīja Min dinastijas imperatore Žeņ Sjaoveņ 仁孝文皇后 (1362–1407). „Nuifaņdzjelu” 女范捷录, ko var tulkot, kā „Cienītas sievietes pieraksti” uzrakstīja sieviete ar uzvārdu Liu Min dinastijas beigās. Grāmata ir balstīta uz Konfūcija principiem un māca kā sievietei ir jāuzvedas. Tur ir rakstīti ne tikai teorētiskie apgalvojumi, bet daudzos stāstos ir ilustrētas lojālas sievietes, labas meitas, labas sievas, labas mātes un ir pieminētas arī dažas talantīgas sievietes. Piemēram, tiek stāstīts par sievieti, kuras vīrs nomira lielā Ķīnas mūra būvēšanas laikā un viņa ir aizgājusi līdz lielajam Ķīnas mūrim un sauca savu vīru.⁸⁴

⁷⁶ Baņ Džao (班昭) (45 – apmēram 116 CE), ir pazīstama ķīniešu rakstniece, pirmā sieviete-vēsturniece

⁷⁷ Ar konfucijas klasiķiem ir domāti „Piecas klasiskās grāmatas” - Vudzjin 五经 un „Četras kanoniskas grāmatas” – Sišu 四书. „Piecas klasiskās grāmatas” ietilpst sevī „Grāmata par uzvedības standartiem” – Lidzji 礼记, „Pavasara un rudens hronika” - Čuņcju 春秋, „Dziesmu grāmata” – Šidzjin 诗经, „Dokumentu grāmata” vai „Vēstures grāmata” – Šanšu 尚书, „Pārmaiņu grāmata” – Jidzjin 易经. Ar „Četram kanoniskām grāmatām” ir domāti „Analekti” – Luņju 论语, „Lielas mācīšanas” – Dašjue 大学, „Mendzi” 孟子 un „Džunjun” 中庸. Tas grāmatas stāsta par ķīniešu likumu, izglītību, sociālu kārtību, literatūru un reliģiju.

⁷⁸ Freudenberg M., 15-17 lpp

⁷⁹ Häse Birgit, 27 lpp

⁸⁰ Freudenberg M., 15-17 lpp

⁸¹ Häse Birgit, 29 lpp

⁸² Imperators Dedzun 德宗 (742 – 805) - ķīniešu imperators Tan dinastijas laikā. Valdīja no 785 līdz 805 gadam.

⁸³ Excerpts from analects for women:

⁸⁴ Interneta jauns jēdziens: „Nui Sišu” 女四书.

Grāmatā ar nosaukumu „Nuier Dzjin”, kuru uzrakstīja Džao Naņšjin 赵南星 (1550-1628), tiek aprakstīti trīs paklausības pienākumi un četri tikumi. Trīs paklausības noteikumi ir 1. mājās sekot tēvam, 2. pēc laulības sekot vīram, 3. pēc vīra nāves - sekot dēlam. Četri tikumi ir atbalstīt atkarību no vīriešiem un ietvert lojalitāti, piesaisti, piemērotu valodu un prasmi rokdarbos. „Sieviešu klasiskās grāmatas” norāda uz vēlamo sieviešu tikuma ideālu, kuram bieži vien bija maz sakara ar realitāti.⁸⁵

Romānā „Sarkanā kambara sapņi” ir rakstīts, ka Cjin dinastijas laikā skaitījās, jo mazāk sieviete ir izglītota, jo lielāks ir viņas tikumus. Sievietes negāja uz skolu, nebija piesaistītas valsts eksāmeniem un attiecīgi nedrīkstēja kļūt par amatpersonām. Ļoti bieži sievietes no aristokrātiskajām ģimenēm zināja tikai nedaudz hieroglifus, lai varētu lasīt dažas klasiskas grāmatas priekš sievietēm un zināja informāciju par dažām gudrām un tikumīgām sievietēm no bijušajām dinastijām. Sieviešu galvenā nodarbošanās aristokrātiskajās ģimenēs bija šūšana un rokdarbi. Bet vispirms sievietei bija jābūt godīgai un pieticīgai un tikai pēc tam bija jābūt labi izsūt un darīt citus izstrādājumus ar rokām. Ar dzejoļiem viņai labāk bija vispār nenodarboties!⁸⁶ Romānā tiek aprakstīta jauna atraitne ar vārdu Li Vaņ: „Sieviete ar uzvārdu Li 李 ir Dzjiņlin 金陵 slavenā ierēdņa meita, tēva vārds ir Li Šoudžun 李守中. Viņš bija augstākās skolas rektors, un viņa ģimenē visi vīrieši un sievietes lasīja daudz grāmatu. Li Šoudžun skaitīja, ka „jo mazāk sieviete ir izglītota, jo lielāks ir viņas tikumus”, tāpēc meitenei nevajadzēja lasīt nopietnas grāmatas, bet tikai dažas grāmatas, kā „Četras grāmatas priekš sievietēm” un „Sieviešu bibliogrāfijas”. Viņa iemācījās dažus hieroglifus un zināja dažu tikumīgu sieviešu vārdus no pagājušajām dinastijām.”⁸⁷ Vecmāte Dzja saka, ka jālīdzinās Ļi Vaņ, kādai ir jābūt tikumīgai sievietei, jo viņa nežēlojas par likteni un neinteresējās par sociālo dzīvi, bet tikai rūpējas par savu dēlu un par viņas vīra vecākiem. Viņa ir ideālas sievietes paraugs konfuciānisma izpratnē.

Romānā tiek aprakstīta vēl viena situācija, kur ir parādīta sieviešu diskriminācija izglītības jomā. Sjue Baočai stāsta Lin Daijui, ka viņas bērnībā meitenes un zēni slepeni lasīja dzejoļu grāmatas, kurām nebija nekāda sakara ar klasiskajām grāmatām. Kad pieaugušie to uzzināja, viņi atņēma grāmatas un no tā brīža meitenes netika mācītas rakstīšanai un lasīšanai. Pastāvēja uzskats, ka rakstīt hieroglifus un sacerēt dzejoļus nav meiteņu nodarbošanās. Zēniem bija tālāk jāmacās, jo viņiem tas bija nepieciešams ģimenes pārvaldībai nākotnē.⁸⁸

⁸⁵ Freudenberg M., 15-17 lpp

⁸⁶ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 1158 lpp.

⁸⁷ Cao Xueqin, Gao E, 第四回

⁸⁸ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 727 – 729 lpp.

2.2.1. Laulība un dzīve vīra ģimenē

Balstoties uz tradīcijām, laulība Cjin dinastijas laikā bija uzskatīta kā pienākums un tika organizēta ar vecāku palīdzību. Līgava un līgavainis bieži vien neredzēja viens otru līdz kāzām, izņemot situācijas, kad līgava un līgavainis nāca no vienas ģimenes. Romantiska mīlestība, lielākā mērā, bija zināma tikai no dzejoļiem, vai bija iespējama tikai starp vīrieti un konkubīni. Seksuālās attiecības starp vīru un sievu bija domātas, lai gādātu pēcnācējus. Par mīlestību nebija ne runas. Vispirms sievietei un vīrietim bija jāaprēcas un tikai pēc tam ar laiku viņiem bija jāmēģina iemīlēties vienam otrā.⁸⁹ Sieviete, kura precējās, bija pakārtota ne tikai viņas vīram, bet arī viņa ģimenei. Kad sieviete precējās, viņas māte teica viņai, ka tur, uz kuriem viņa tagad ies, ir viņas ģimene un viņai ir jārespektē un jāklausa savus jaunus ģimenes locekļus un viņa nedrīkstēja ignorēt sava vīra lēmumus un tam pretoties. Sieviete bija jābūt paklausīgai.⁹⁰

Sieviete nedrīkstēja apstrīdēt viņas vecāku lēmumu un viņai bija jāprecās ar to līgavaini, kuru vecāki viņai bija izvēlējušies. Tam, savukārt, dažreiz bija traģiskas beigas, kad sieviete palika uz visu dzīvi nelaimīga, vai pat izdarīja pašnāvību. Situācijas, kurās ir parādītas jaunākās paaudzes dzīves priekšnoteikumi, ir labi aprakstītas romānā „Sarkanā kambara sapņi”. Piemēram, Fu Ši 傅试, kurš nesen kļuva bagāts un bija pazīstams kā iznīrelis, cerēja ar viņa jaunākās māsas palīdzību saradoties ar kādu aristokrātisku ģimeni. Viņa māsa Fu Cjufan 傅秋芳 bija ļoti skaista sieviete un viņai bija daudz talantu. Aristokrātiskās un bagātās ģimenes locekļi neskaitīja Fu Ši par bagātu, bet par pārāk lepnu un augstprātīgu cilvēku. Līdz ar to aristokrātiskās ģimenes locekļi negribēja precēties ar viņa māsu. Viņš cerēja kādu dienu saradoties ar Dzja ģimeni, tāpēc bija ar viņiem labās attiecībās.⁹¹ Cits piemērs ir, kad vecā mūķene lūdza Van Sjifen palīdzēt kādai ģimenei atrisināt problēmu ar līgavaini. Viena meitene bija apsolīta kādam vīrietim, kuru šī meitene mīlēja, bet vecāki bija atraduši citu līgavaini, kurš bija bagātāks un viņam bija labāks statuss sabiedrībā, un ar to viņš skaitījās labāks kandidāts uz viņa meitas vīra lomu. Vecāki nedomāja par savas meitas jūtām, bet par to, kā iegūt labumu no laulības un saņemt labāku statusu sabiedrībā. Kad problēma ar līgavaini, kuram meita bija apsolīta, tika atrisināta un meitene varēja precēties ar bagātāko līgavaini, viņa izdarīja pašnāvību.⁹² Bet bija arī tādi apstākļi, kad ziņa par laulību darīja

⁸⁹ Hanlin Li, 55 lpp.

⁹⁰ Freudenberg M., 19 lpp

⁹¹ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 602-603 lpp

⁹² Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 254-261 lpp

meiteni laimīgu. Romānā ir aprakstīta situācija, kad tante Sjue grib organizēt Sjin Sjujaņ 邢岫烟 laulības ar Sjue Ke 薛蝌. Tā kā jaunieši bija no bagātas ģimenes un bija labs cilvēks, Sjin Sjujaņ radinieki apstiprināja laulību. Sjin Sjujaņ un Sjue Ke līdz šim brīdim redzēja viens otru tikai vienu reizi un viņi iepatikās viens otram, tāpēc arī viņi bija ļoti laimīgi, kad uzzināja par laulību.⁹³

Nevis atsevišķs cilvēks, bet ģimene bija zemākais saucējs ķīniešu sabiedrībā. Olga Lang⁹⁴ savā grāmatā daļa ķīniešu ģimenes 3 kategorijās:

1. Mazā ģimene – ar vienu vīru un vienu vai vairākām sievietēm un to bērniem
2. Celmu ģimene – ar vecākiem, neprecējušiem bērniem un vienu precētu dēlu un tā bērniem, vedekla skaitījās arī kā ģimenes loceklis.
3. Lielā ģimene – ar vecākiem, neprecējušiem bērniem un vairāk par vienu precētu dēlu.⁹⁵

Galvenais ģimenes mērķis bija dēlu piedzimšana, lai viņš varētu turpināt senču godināšanas rituālu. Atbilstoši Mendzi 孟子 par visbriesmīgāko likteni skaitījās nedzemdēt pēcnācējus. Tieši šis punkts ir padarījis harēmu par likumīgu, jo ja sieva nevarēja dzemdēt vīram dēlu, to varēja izdarīt konkubīne. Konfuciānismā viens no svarīgākajiem punktiem ir bērnu mīlestība pret saviem vecākiem. Un šeit iet runa ne tikai par konfuciānisma tikumību, bet arī sava veida dzīves apdrošināšanu, jo bērniem bija jā rūpējas par saviem vecākiem gan morāli, gan materiāli.⁹⁶ Ģimenes locekļi dzīvoja kopā, jo tas bija labāk bērnu audzināšanai un materiālai stabilitātei. Romānā to var redzēt ar Dzja ģimenes piemēru, kur vienā mājā dzīvoja četras paaudzes.

Ja meitenei agri mira vecāki, kuriem viņa bija vienīgais bērns ģimenē un vēl nebija precējusies, viņa drīkstēja dzīvot ar vecvecākiem pēc tēva līnijas, ja tādi vēl bija dzīvi. Gadījumā, ja tēva vecāki arī bija miruši, viņai bija iespēja pārcelties pie vecvecākiem pēc mātes līnijas. Ar Liņ Daijui piemēru romānā ir aprakstīts, ka tādā gadījumā viņai bija jāpielāgojas dzīvei, kura bija iekārtota vecvecāku pēc mātes līnijas mājā. Vienu dienu kāda meitene pateica Liņ Daijui, ka viņai ir jāpadomā par laulību un deva mājieni, ka Dzja Baojui būtu labs vīrs. Viņa pateica, ka ir daudz labu jauniešu, bet ir sarežģīti atrast vismaz vienu jaunieši, kurš neatļausies sev vairākas konkubīnes. Ja arī viņš precēs labāko sievieti, jau pēc pāris naktīm viņa apņiks vīram. Vīrs var viņu atstāt un atrast sev jaunu sievieti. Labi, ja sievas

⁹³ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 1019-1021 lpp

⁹⁴ Olga Lang - specializējas uz vēstures un sociālģijas problēmām, pieveršot ģpašu uzmanģbu ķģniešu sabiedrģbai. Viņa pģtģja ķģniešu ģģimenes un to sabiedrģbu, par ko arī uzrakstģja savģ gramatģ.

⁹⁵ Lang Olga., 14 lpp

⁹⁶ Freudenberg M., 12 lpp

vecāki ir ietekmīgi un var aizstāvēt savu meitu. Bet Liņ Daijui gadījumā, var cerēt tikai uz vecmāti. Kad viņas vairs nebūs, neko labu nevar gaidīt, jo tad nebūs neviena, kurš varētu viņu aizstāvēt.⁹⁷

Sievietei nebija tiesības un brīvības, kura bija vīrietim, taču faktiskais sieviešu stāvoklis nebija tik viendabīgs. Sieviešu stāvoklis tiek novērtēts daudzveidīgi literatūrā un ir balstīts uz viņas sociālo klasi. Mazākajās un nabadzīgākajās ģimenēs vīriešu attieksme pret sievietēm bija labāka, jo viņiem bija kopā jāstrādā, lai nodrošinātu sev un saviem bērniem normālu dzīvi.⁹⁸ Bagātās un aristokrātiskajās ģimenēs, gluži pretēji, attieksme pret sievietēm bija sliktāka. Bet arī te bija savas nianses. Salīdzinājumā ar galveno sievu, konkubīnēm nebija oficiāla statusa. Sieva dominēja starp visām konkubīnēm. Parasti Konkubīnes un viņas bērni dzīvoja privātajos apartamentos, bet viņai tomēr nebija visas tās privilēģijas, kuras bija sievai. Viņas bija materiāli absolūti atkarīgas no viņas vīrieša. Konkubīnes bērniem, tajā skaitā arī dēliem, nebija līdzīga statusa ar sievas bērniem. Konkubīnes nevarēja pieprasīt savam dēlam vienādu ar sievas dēlu mantojuma daļu. Izņēmums bija tikai ja sievai nebija dēlu. Ja konkubīne nodzīvoja līdz viņa vīrieša sievas nāvei un viņas vīrietis bija ar viņu apmierināts, viņa bija paaugstinātā statusā un kļuva atbildīga par mājsaimniecību. Tas bija skaitīts ar labāku konkubīnes sasniegumu un tādā gadījumā viņas bērniem tika arī paaugstināts statuss un viņiem bija līdzīgas tiesības ar mirušās sievas bērniem.⁹⁹ Konkubīņu skaits bija atkarīgs no tā, cik bagāts ir vīrietis. Ja konkubīne dzemdēja savam kungam dēlu, viņa automātiski ieņēma augstāku pozīciju ģimenē, nekā citas konkubīnes. Bet līdz tam brīdim viņai bija jādzīvo sarežģītā dzīve kalpones lomā. Konkubīnei bija bēdīgs liktenis, ja viņa nedzemdēja dēlu, jo šajā gadījumā vīrietis varēja paņemt citas konkubīnes un viņu vienkārši ignorēt.¹⁰⁰ Tādā gadījumā viņa nesaņēma uzmanību ne no viena cita. Teorētiski, konkubīnes bija paredzētas kā līdzeklis, kas turpina ģimenes līniju. Bet faktiski konkubīnes bija saistītas ar prestižu un ar vīrišķā polierotiskām¹⁰¹ tendencēm.¹⁰² Romānā „Sarkanā kambara sapņi” ir minēta konkubīne Džao, kurai no Dzja Džen bija divi bērni- meita Dzja Taņčuņ un dēls Dzja Huaņ. Kaut arī viņa bija ļoti nepatīkama sieviete un viņu neviens nemīlēja, viņai bija privilēģijas, ar kurām nevarēja lielīties citas konkubīnes. Viņai bija ne tikai augstāks statuss, nekā citām konkubīnēm, bet viņa arī saņēma katru mēnesi naudu personiskām vajadzībām, jo viņa bija dzemdējusi dēlu. Viņas dēls ieņēma zemāku pozīciju, nekā Dzja Baojui- pirmās sievas dēls,

⁹⁷ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 1018 lpp

⁹⁸ Freudenberg M., 20 lpp

⁹⁹ Rhim S.M., 11- 12 lpp.

¹⁰⁰ Freudenberg M., 21-24 lpp

¹⁰¹ Poli ir Mono pretējs jēdziens no grieķu valodas tiek tulkots kā « daudzkārtīgs ». Atbilstoši, jēdziens ‘polierotisks’ apzīmē - stāties seksuālās attiecībās ar vairākām sievietēm vienlaicīgi (Vai sievietes gadījumā - ar vīriešiem)

¹⁰² Rhim S.M., 12 lpp.

tāpēc viņa ienāda to un mēģināja visādi kaitēt. Atbilstoši šādiem principiem viņa audzina savu dēlu, kuru neviens nerespektē par to, ka viņš ir līdzīgs savai mātei - neciena nevienu un melo, lai gūtu labumu sev.¹⁰³

Sievietēm, kurām paveicās kļūt par imperatora konkubīni, situācija bija vēl sarežģītāka. Kaut arī tās varēja saņemt visus materiālus labumus, viņas bija atšķirtas no viņu ģimenēm un visas ārējās pasaules. Romānā tiek aprakstīta situācija, kad Juaņ Čuņ kļuva par Imperatora blakussievu un, izņēmuma kārtā, drīkstēja apciemot savu ģimeni. Kad viņa tikko bija atbraukusi un ieraudzīja savu ģimeni, viņa pateica: „Cik daudz pūļu man tas maksāja, lai es tagad varētu nākt mājās un atkal jūs visus redzēt pirmo reizi no tā brīža, kad jūs pavadījāt mani uz turieni, kur es nevienu nepazinu, un mēs, tā vietā, lai liksmotu un sarunātos, raudājām. Es drīz došos projām, un nav zināms, kad es nākamo reizi varēšu jūs apmeklēt!”¹⁰⁴

Kad konkubīnei bija jānododas prom, negribot viņas acīs saskrēja asaras. Bet tad Juaņ Čuņ piespieda sevi uzsmaidīt, apskāva vecmāti Dzja un Van kunzi tā, it kā negribēdama laist viņas vaļā, un aizrādīja atkal un atkal: „Neraizējieties par mani! Parūpējieties par savu veselību! Augstākā labvēlībai nav robežu un jums visiem ir atļauts vienu reizi mēnesī redzēt mani pilī, tātad mums vēl ir iespējasatīties. Un nevajag bēdāties. Bet, ja nākamajā gadā imperators atļaus man apmeklēt jūs, neesiet tik izšķērdīgi!”

Uz asaru sliekšņa atrodoties, vecmāte Dzja un visi pārējie nevarēja izdvest ne vārda.

Juaņ Čuņ ļoti negribējās šķīrties no ģimenes, bet viņa nevarēja pārkāpt pilī noteikto kārtību. Nācās ar sāpošu sirdi iekāpt karietē.”¹⁰⁵

Kā jau bija minēts, sievietēm bija vairāk privilēģijas, nekā konkubīnēm. Ja viņas dzemdēja dēlu, tās varēja cerēt uz mantojumu, jo to galvenokārt saņemtu viņas dēls, un tikai maza daļa no mantojuma būtu tikusi pie konkubīnes dēlam. Visām konkubīnēm bija jāklausa sievu un viņai jāpavienojas. Kad ķīniešu sieviete kļuva vecāka un viņas ietekme ģimenē pieauga, viņai tomēr bija jākalpo savam vīram.¹⁰⁶ Tā, piemēram, romānā ir parādītā Dzja Baojui māte- Van kundze. Kaut arī viņa ir cienījama persona Žunguo pilī, viņa nedrīkst apstrīdēt sava vīra lēmumus un viņai ir jāpakļaujas savam vīram.

Tikai tad, kad sieviete bija pavisam veca un viņai jau bija pieauguši dēli, vīrs bieži vien deva viņai iespēju nodarboties ar ģimenes vadību¹⁰⁷ un līdz ar to, viņai bija daudz labāks statuss, nekā parējām sievietēm ģimenē. Viņa kļuva par ietekmīgu un cienījamu personu. To var labi redzēt romānā, kad tiek stāstīts par vecmāti Dzja, kura jau ir atraitne. Visā romāna

¹⁰³ Olihova E.O., 204-205. lpp

¹⁰⁴ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 310 lpp.

¹⁰⁵ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 320 lpp.

¹⁰⁶ Freudenberg M., 21 lpp.

¹⁰⁷ Freudenberg M., 21 lpp.

garumā viņa ir aprakstīta, kā viscienītākā persona ģimenē, kuru visi respektē un baidās būt vainīgi viņas acīs. Viņas lēmumi netiek apstrīdēti.

2.2.2. Laulības šķiršana

Šķiršanās Cjin dinastijas laikā, kā arī Ķīnas vēstures gaitā, bija rets gadījums. Tas bija saistīts ar sieviešu diskrimināciju, jo tikai vīrs varēja pieprasīt laulības šķiršanu. Tiek minēti septiņi iemesli, kuri varēja novest pie laulības šķiršanās:

1. ja sieva nevarēja dzemdēt bērnus (jo īpaši dēlu) ,
2. ja sieva bija neuzticīga (laulības pārkāpšana),
3. ja sieva bija nepaklausīga pret vīra vecākiem,
4. ja sieva provocēja strīdu,
5. ja sieva bija pieķerta zādzībā,
6. ja sieva bija greizsirdīga,
7. ja sievietei bija infekcijas vai neārstējama slimība.

Sieviete drīkstēja nepieņemt laulības šķiršanu tikai tādā gadījumā:

1. viņa trīs gadus ar viņas vīru apraudāja viņa vecākus,
2. viņas vīra ģimene viņu laulības gaitā ir kļuvusi bagāta,
3. viņai nebija ģimenes, pie kuras viņa varēja atgriezties.¹⁰⁸

Vadošo lomu laulības šķiršanā spēlēja vīra vecāki, jo viņiem bija pēdējais vārds. Faktiski laulības šķiršanas sieviešu neauglības dēļ bija retas, jo vīrs varēja paņemt konkubīni, kura dzemdēja viņam bērnus.¹⁰⁹ Romānā „Sarkana kambara sapņi” nav aprakstīts neviens gadījums, kur aristokrātiskās ģimenes locekļi šķirtos. Tas parāda, ka, kaut arī tas bija iespējams un atļauts ar likumu, aristokrātiskās ģimenes locekļiem bija svarīgi „saglabāt savu seju” un neprovocēt baumas sabiedrībā.

Romānā situācija ar Cjinu Kečin slimības un bēres aprakstīšanu labi parāda, ka kaut arī sievietei bija neārstējama slimība, Dzja Žun nešķīrās no viņas, gluži pretēji, viņš un viņa ģimene rūpējās par viņu un tērēja daudz naudas gan ārstiem, gan zālēm. Bet tajā pašā laikā Cjinu Kečin bērnu aprakstīšana vēlreiz parāda, ka sieviešu statusam sociālajā līmenī nebija nekādas nozīmes. Sievietes vissvarīgākais sasniegums bija apprecēties ar vīrieti no labas ģimenes un dzemdēt viņam bērnus, galvenokārt zēnus.

Cjinu Kečin bēres bija ļoti krāšņas un tam nolūkam tika iztērēts daudz sudraba, kas parāda, ka viņu ļoti mīlēja un cienīja ģimenē. Taču neskatoties uz to, ka bēres tika rīkotas, lai

¹⁰⁸ Freudenberg M., 27 lpp.

¹⁰⁹ Freudenberg M., 27 lpp.

godinātu aizgājēju, dažados paziņojumos bija vairāk informācijas par viņas vīru, nekā par viņu pašu. Piemēram, uz plāksnes pie zārka bija uzrakstīts: „Cjiņ kundzes no Dzja saimes, ierēdņa sievas atduses vieta”.¹¹⁰ Uz vārtiem bija liela sarkanā plāksne, kur ar zelta hieroglifiem bija rakstīts: "Imperatora gvardes Aizliegtās pilsētas piļu sardzes oficiers, kalpojis valdnieka personai".¹¹¹ Uz altāriem budistu un daoistu mūkiem bija ar lieliem hieroglifiem uzrakstīts: „Ierēdņa sievas bēres, kas bija dzimusi Cjiņ un bija sieva vecākajam iedzimtā Ninguo-guna mazdēlam no Dzja dzimtas, Imperatora gvardes Aizliegtās pilsētas piļu sardzes oficerim, kurš kalpojis valdnieka personai, četru kontinentu visaugstākās taisnības punktā, lielā miera valstībā, kas radīts uz mūžiem ar Debesu pavēli, taisnīgs budistu mūks, pazemīgs tukšuma un klusuma kalps Vaņ un vienīgās patiesās ticības daoisma sludinātājs, godbijīgi badojošais, ar cieņu vēršas pret debesīm un piesauc Budu”.¹¹² Rītausmā, sešdesmit četras kalpones paņēma zārku un pacēla sēru karogu ar uzrakstu: "Ierēdņa sievas zārks ar mirušās ķermeni, kas bija dzimusi Cjiņ un bija sieva vecākajam iedzimtā Ninguo-guna mazdēlam no Dzja dzimtas, imperatora gvardes Aizliegtās pilsētas piļu sardzes oficerim, kurš kalpojis valdnieka personai".¹¹³

Tātad nebija svarīgi, ko sieviete sasniedza savas dzīves garumā, nozīmīgi bija tikai tas, kas bija viņas vīrs un kāds statuss viņam bija sabiedrībā.

2.2.3. Atraitnes

Ja sieviete kļuva par atraitni un nepaspēja dzemdēt dēlu, viņas liktenis bija ļoti sarežģīts, tāpat arī pēc Cjin kodeksa¹¹⁴ viņa varēja aprēķināt vēl vienu reizi, tas skaitījās morāli un godpilni, ja viņa to nedarīja. Atraitne bija pagodināta, ja:

1. sekoja vīram pēc viņa nāves¹¹⁵,
2. saglabāja viņa tikumu, kas nozīmē pēc vīra nāves neprecējās otro reizi,
3. palika jaunava, ja līgavainis nomira,
4. bija dievbijīga sieviete,

¹¹⁰ Cao Xueqin, Gao E, 第十三回

¹¹¹ Cao Xueqin, Gao E, 第十三回

¹¹² Cao Xueqin, Gao E, 第十三回

¹¹³ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 232 lpp.

¹¹⁴ Cjin- kodeks: da cjin ļui li (大清律例)- Kodificētā likuma galvenais tiesību avots. Cjin dinastijas sākumā Cjin-kodeksa saturs bija gandrīz pilnībā identisks ar Min-kodeksu, būtiski mainījās tikai nosaukums. Tikai 1740. gadā Cjin-kodeks beidzot tika reformēts, tomēr struktūra un saturs palika gandrīz identisks Min-kodeksam. (Avots: Glück U., 33-35 lpp)

¹¹⁵ Sievietes aristokrātiskajās ģimenēs bieži vien darīja pašnāvību morālu iemeslu dēļ (lai pasargātu „viņas seju”). Ne tikai pēc vīra nāves, bet arī lai tādā veidā sodīt varmāku un ļaut viņam „pazaudēt seju“, jo pēc Cjin-kodeksa varmākam bija jānes atbildību par to, ka viņš provocēja viņu uz pašnāvību (Avots: Freudenberg M., 30 lpp)

5. bija priekšzīmīga māte.¹¹⁶

Līdz 1918.gadam tika reglamentēts ar likumu, ka ja atraitne bija aizgājusi no mirušā vīra mājām, viņa nevarēja paņemt līdzi ne līgavas pūru, ne viņas vīra īpašumu. Tā kā vīra īpašums bija nodots uzturēšanas vienībai (ģimenei pēc vīra līnijas), atraitnes varēja atstāt sev tikai savu individuālo īpašumu. Sieviete nebija nekādas tiesības uz mantojumu, joviņa neskaitījās kā neatkarīgu persona. Izņēmums bija, ja ģimenē nebija dēlu un viņas ģimene piekrita dot viņai mantojumu kā vienīgai meitai. Tātad no vīra ģimenes mājām viņa būtībā drīkstēja paņemt līdzi tikai rotaslietas, apģērbus un mēbeles, dažreiz naudu, bet nekādā gadījumā viņai nevarēja piederēt miruša vīra zeme.¹¹⁷

Nabadzīgajās ģimenēs sievietes bieži precējās otro reizi ekonomisku iemeslu dēļ. Sievietes no aristokrātiskajām ģimenēm, kurām bija bērni un kuras varēja atļauties neprecēties otro reizi, negāja prom no vīra mājām. Viņas varēja paturēt savus bērnus un līdz ar to varēja cerēt uz vīra mantojumu. Šo iemeslu dēļ viņas bieži vien palika mirušā vīra ģimenē.¹¹⁸ Romānā tiek aprakstīts jaunas atraitnes Li Vaņ tēls. Viņas vīrs Dzja Džu nomira, bet viņa paspēja dzemdēt viņam dēlu, kuru sauca par Dzja Laņ 贾兰. Visu savu laiku viņa veltīja savam dēlam un kalpoja sava mirušā vīra vecākiem, bet brīvajā laikā viņa nodarbojās ar rokdarbiem vai lasīja skaļi. Viņu neinteresēja nekas tik stipri kā viņas dēla labklājība. Cjin dinastijas laikā tāda atraitne skaitījās par ideālu.¹¹⁹

Cita situācija bija sievietēm, kuras kļuva par atraitni tādā vecumā, kad viņas dēli bija jau pieauguši. Viņa dzīvoja vienā mājā ar saviem dēliem un tika respektēta uz mātes statusa pamata. Romānā „Sarkanā kambara sapņi” vecmātes Dzja attēls parāda, ka no visām sievietēm viņai bija vislabākā pozīcija ģimenē. Viņu cienīja un respektēja visi ģimenes locekļi, arī vīrieši.

Kaut arī sievietes bija diskriminētas Cjin dinastijas laikā, viņu situācija mājās un sabiedrībā tomēr tieši ietekmēja viņas vīra panākumus un līdz ar to ģimenes uzplaukumu. Ja vīrietis respektētu savu sievu un rūpētos par viņa ģimenes labklājību, nevis meklētu ceļus, kā apmierināt savu iekāri un pacelt sevi sabiedrības acīs, ģimenes, iespējams, nepiedzīvotu sabrukumu.

¹¹⁶ Freudenberg M., 28-29 lpp

¹¹⁷ Freudenberg M., 26 lpp

¹¹⁸ Freudenberg M., 28-29 lpp

¹¹⁹ Olihova E.O., 205-206. lpp

2.3. Biseksualitāte un homoseksualitāte sabiedrībā

Homoseksualitāte bija plaši izplatīta Ķīnā jau no seniem laikiem. Tai ir gara vēsture ķīniešu un konfuciānismā kultūrā. Par to liecina dažu imperatoru dokumentēta mīlestība ar saviem jaunažiem vīriešu pavadoņiem,¹²⁰ Arī klosteros Min dinastiju 明朝¹²¹ laikā homoseksualitāte tika plaši praktizēta, kam daudzi budisti meģināja pretoties. Bet salīdzinājumā ar budistu redzējumu par šo problēmu, konfuciāņu kritika homoseksualitātes jautājumā bija daudz stiprāka, jo tas bija pretrunā konfūcijas idejām par ģimeni, valsti un Dieviem. Bet neskatoties uz to, ka budisma un konfuciānisma pārstāvji to aizliedza, homoseksualitāte turpināja attīstīties. Kad 1644. gadā tika dibināta Cjin dinastija, homoseksualitāte sabiedrībā bija bieži sastopama. Cjin dinastijas laikā ļoti strauji attīstījās teātris, opera un drāma. Teātrī un operā dominēja jaunie aktieri, kuri daļēji bija transvestīti. Līdztekus teātrim un operai viņi pelnīja savu naudu ar prostitūciju. Viņi sniedza savus pakalpojumus veciem kultūras un literatūras pasaules pārstāvjiem, un rezultātā ļoti ātri parādījās daudzi bordeļi jaunekļiem. To klienti bija galvenokārt rakstnieki. Tādus jaunekļus varēja bieži redzēt uz Cjin dinastijas laika bildēm vai arī viņi ir nereti aprakstīti rokas grāmatās ar seksuālajiem scenārijiem.¹²²

Romāns "Sarkanā kambara sapņi" parāda Ķīnu Cjin vai Mandžūru dinastijas lielākā uzplaukuma laikā. Pēc Min režīma izjukšanas pārvaldes kļūdu dēļ, bargi karavīri no ziemeļiem ieņēma Pekinu 1644. gadā. Šī sakāve pret ārvalstu spēkiem izraisīja tikumības pārstāvju reakciju. Daudzi Ķīnas konservatori vainoja Ķīnas sakāvi saistīja ar svešzemju mandžūriem ar hedonistiskām tendencēm¹²³, kuras tika lolotas Van Janmin¹²⁴ 王陽明 neokonfūcisma skolā. Tāpēc viņi nolēma atjaunot Ķīnā ortodoksālā Konfūcisma puritāniskās vērtības, uzskatot, ka šādi pasākumi varētu atpestīt Ķīnu no tās nepatikšanām".¹²⁵ Mandžūru iekarotāji, kuri labi orientējās Ķīnas kultūrā, apstiprināja šo programmu kā līdzekli kārtības atjaunošanai. un ar vēlmi veicināt morāli, izmantojot tiesību aktus, kuru mērķis bija novērst netiklību un netikumību vīriešu starpā.¹²⁶

¹²⁰ Jeffreys, Elaine, 71 lpp.

¹²¹ Min dinastija (明朝)- pastāvēja no 1368. līdz 1644. gadam

¹²² Smalls J., (uebers. Goch M.), 123-125 lpp.

¹²³ Hedonists ir persona, kura darbības tiek virzēti uz prieku un baudas sajūtu meklēšanu

¹²⁴ Van Janmin 王陽明 (1472-1529) - ķīniešu filozofs, politiķis, ģenerālis un viens no neo konfuciānisma idejās dibinātājiem

¹²⁵ Crompton Louis, 236 lpp

¹²⁶ Crompton Louis, 236-239 lpp.

Otrais Cjin Imperators Kansji bija ievērojams Ķīnas zinātnes literatūras un mākslas patrons, nežēlīgs un efektīvs valdnieks. Pie tam viņš bija naidīgi noskaņots pret sodomiju¹²⁷ un lepojās savā autobiogrāfiskā esejā, ka viņam nekalpoja tā sauktie "daiļie zēni". Kansji īpaši satrauca meiteņu un zēnu iegāde seksuālos nolūkos. Ķīniešu ģimenes bieži pārdeva jauniešus teātra grupām, konkubinātā vai prostitūcijā.¹²⁸

Romānā "Sarkanā kambara sapņi" tiek minētas situācijas, kad cilvēki tika nozagti, kad viņi bija vēl mazi un pēc dažiem gadiem tika pārdoti kā kalpi vai konkubīnes. Bet tika aprakstītas arī tādas situācijas, kad nabadzīgie ģimenes locekļi paši pārdeva savus bērnus, jo īpaši meitenes. Viņi tika pārdoti bagātākajām aristokratiskajām ģimenēm kā kalpones, konkubīnes, vai arī teātra grupas locekļi, kuri vēlāk varēja kļūt par kalponēm vai konkubīnēm.

1679. gadā tika izstrādāti tiesību akti lai izmeklētu šos pārkāpumus, kuri tika vēlāk apstiprināti Cjinu 1740. gada likumdošanā. Tika pasludināts nāvessods par vīriešu nolaupīšanu un izvarošanu, kā arī visām netikumīgām attiecībām ar zēniem jaunākiem par divpadsmit gadiem. Tika sodītas arī attiecības ar piekrišanu: "Tie, kas iesaistījās labrātīgā sodomijā ar vīriešiem, tika sodīti. Tie bija gan karavīri gan civiliedzīvotāji, kas piekropj netiklību, proti, simts sitieniem ar bambusa stieni un koka siekstas valkāšanu viena mēneša garumā".¹²⁹

Tā kā likumiem pret netiklību Ķīnā var izsekot vismaz līdz Tan kodam, jaunais likums vienkārši lika homoseksuālus aktus uz tā paša tiesiskā pamata, kā heteroseksuālās attiecības, kas notikušas ar abpusēju piekrišanu. Jauktie pāri tika sodīti tikai tad, ja tika pieķerti flagrante delicto¹³⁰, un pēc analogijas, tas pats noteikums bija attiecināms uz viendzimuma noziegumiem. Homoseksualitāte netika retoriski denonsēta kā īpaši nosodāma vai "pretdabiska"; tā tika izskatīta tajā pašā līmenī kā pārošanās starp vīriešiem un sievietēm.¹³¹

Imperators Kansji, kurš, kā jau bija minēts, bija naidīgi noskaņots pret sodomiju, uzzinot par sava dēla un mantinieka seksuālām attiecībām ar pils virsniekiem, lika tos sodīt ar nāvi. Kansji mazdēls, imperators Cjaņluns sacentās ar saviem laikabiedriem Frīdrihu II Lielo (Friedrich II der Große)¹³² un Katrīnu II Lielo (Катерина II Великая)¹³³ par "apgaismotā despota" titulu, bet pārspēja tos kā vecāks, kļūstot par 27 bērnu tēvu. Sešdesmit piecu gadu vecumā viņš iemīlējās skaistā galminiekā, kuram viņš turpmāk deleģēja daudzas

¹²⁷ Sodomija ir termins, ko attiecina uz dažāda veida seksuālo aktivitāti, kuras laikā nevar radīt pēcnācējus.

¹²⁸ Crompton Louis, 236-239 lpp.

¹²⁹ Crompton Louis, 236-239 lpp.

¹³⁰ „flagrante delicto” nozīme pārkāpuma izdarīšanas brīdī

¹³¹ Crompton Louis, 236-239 lpp.

¹³² Frīdrihs II Lielais (1712–1786) – Prūsijas karalis no 1740. līdz 1786. gadam

¹³³ Katrīna II Lielo (1729-1796) - Krievijas imperatore no 1762. līdz 1796. gadam

varas funkcijas. Vismaz četri no astoņiem mandžūru valdniekiem, kas kāpa tronī pēc viņa, tika apsūdzēti homoseksuālās attiecībās.¹³⁴

Homoseksuālisms ir bieži attēlots astoņpadsmitā gadsimta romānos un “Sarkanā kambara sapņi” nav izņēmums.¹³⁵ Slavēnākajā ķīniešu romānā galvenais varonis ir attēlots, kā biseksuāls.¹³⁶ Visa romāna garumā tiek aprakstītas situācijas, kur arī citu varoņu homoseksuālisms, kā arī biseksuālisms ir labi redzams.

2.3.1. Dzja Baojui biseksualitāte

Dzja Baojui ir aprakstīts, kā sievišķīgs jauneklis, kurš joprojām dzīvo ar meitenēm, kaut arī viņa vecumā tam jau ir jādzīvo atsevišķi no sievieša dzimuma pārstāvēm¹³⁷. Cjin dinastijas laikā aristokrātiskajās ģimenēs zēni tika atdalīti no meitenēm jau bērnībā. Kad zēniem palika septiņi gadi, viņi vairs nedrīkstēja dzīvot un spēlēties kopā ar meitenēm.¹³⁸ Bet tā kā vecmāte Dzja ļoti mīlēja Dzja Baojui, viņš drīkstēja arī tālāk dzīvot kopā ar savam māsīcām.¹³⁹

Jau bērnībā, kad priekš viņa tika izdarīts tieksmes pārbaudījuma tests, viņš izvēlējās starp daudzām citam lietam gredzenus, beretes un sarkano smiņķi. No agras bērnības viņš salīdzināja vīriešus ar dubļiem un sievietes ar ūdeni.¹⁴⁰ Viņam patika rotaslietas un viņš pavadīja vairāk laika ar meitenēm, nekā ar jaunekļiem.

Romānā Dzja Baojui tiek bieži pierakstīta sievišķība. Piemēram, kad viņš un Van Sjifen apmeklēja saslimušo Cjiņ Kecjin, Dzja Baojui sāka raudāt pēc Cjiņ Kecjin vārdiem, ka viņa nenodzīvos līdz jaunajam gadam. Van Sjifen pateica viņam, ka viņš ir kā sieviete un, ka nevajag raudāt, jo viņa to pateica tikai tāpēc, ka ir slima.¹⁴¹ Vēl cits piemērs, kur sarunā ar Liņ Daijui viņš teica, lai Liņ Daijui pagaida viņu pēc nodarbībām, pēc tam viņi kopā paēdīs vakariņas un sataisīs sarkano smiņķi.¹⁴²

Vienu dienu, kad ārsts apskatīja Dzja Baojui kalponi, ārsts domāja, ka tā ir meitenes istaba, kaut arī viņi bija Dzja Baojui istabā. Apdare un rotājums bija ļoti sievišķīgs, tāpēc arī ārsts bija pārliecināts, ka tā ir meitenes istaba.¹⁴³

¹³⁴ Crompton Louis, 236-239 lpp.

¹³⁵ Jeffreys, Elaine, 71 lpp.

¹³⁶ Dynes, Wayne R., 218 lpp.

¹³⁷ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 64-65 lpp.

¹³⁸ Freudenberg M., 25 lpp.

¹³⁹ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 58 lpp.

¹⁴⁰ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 33 lpp.

¹⁴¹ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 196 lpp.

¹⁴² Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 167 lpp.

¹⁴³ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 892 lpp.

Dzja Baojui ir bieži aprakstīts romānā ar citiem vīriešiem. Kad viņš iepazinās ar Cjiņ Džun, viņi uzreiz iepatikās viens otram. Cjiņ Džun bija aprakstīts kā ļoti sievišķīga persona - nedaudz plānāks par Dzja Baojui ar bālu, skaistu seju un sarkanām lūpām. Viņam bija ļoti graciozas manieres un viņš bija ļoti kautrīgs un pieticīgs. Pēc apraksta Cjiņ Džun izskatījās kā meitene. Viņa tēvs bija nabadzīgs zinātnieks, tāpēc viņa vecumā viņš jau paspēja izlasīt vairākas grāmatas. Kad Dzja Baojui ieraudzīja viņu pirmo reizi, viņš padomāja, ka ir bēdīgi, ka viņš nav dzimis nabaga zinātnieka ģimenē, kā Cjiņ Džun, jo tad viņi jau ilgi būtu draugi, un viņa dzīve nebūtu tik bezjēdzīga. Cjiņ Džun, savukārt, domāja, ka tā ir laime vismaz brīdi pavadīt kopā ar Dzja Baojui!¹⁴⁴

Romānā ir redzamas situācijas ar homoseksuāliem momentiem arī skolā. Kad Dzja Baojui un Cjiņ Džun vēlāk gāja kopā uz skolu, visi klasesbiedri pamanīja, ka Cjiņ Džun ir ļoti kautrīgs. Vajadzēja tikai viņam kaut ko pajautāt, kad viņš uzreiz nosarka no apmulsuma kā meitene. Viņš bija tikpat atklāts un atsaucīgs kā Dzja Baojui. Zēni bija kļuvuši par labiem draugiem un klasesbiedri sāka par viņiem saukstēties un stāstīt visāda veida absurdas baumas skolā un ārpus tās.

Romānā ir viens situācijas apraksts, kur var īpaši labi redzēt Cjiņ Džun un Dzja Baojui personu biseksualitāti. Kad Cjiņ Džun ir atnācis, Dži Nen pievilka viņu pie sevis un noskūpstīja.

„- Ko tu dari! – bailīgi iesaucās Dži Nen.

- Dārgā māsa, nemoki mani! – lūdzās Cjiņ Džun. – Ja neļausies, nomiršu šajā pašā vietā!

- Es piekritīšu, bet tikai izpestī mani no šī cietuma, aizved no šejienes, - atbildēja Dži Nen

- Tas ir viegli paveicams! – teica Cjiņ Džun. - Bet ar tālu ūdeni slāpes nenodzēsīsi!

To bildot, viņš nodzēsa lampu, apskāva Dži Nen un nogāza uz klona. Dži Nen veltīgi pretojās.

Kliegt viņa nokaunējās, un kaut kā pašam par sevi bija sanācis, ka no viņas noslīdēja apakšveļa. Bet tajā momentā, kad Cjiņ Džun, kā mēdz teikt, «ienāca ostā», kāds klusām uz viņiem uzgāzās. Abi no bailēm panīka. Taču tad izskanēja smieklī un viņi atpazīna Baojui balsi. Cjiņ Džun uzlēca kājās.

- Kas, pie velna?

- Izdarīsi visu ko es gribēšu – neteikšu nevienam. Un ja nu nē- celšu traci! – norādīja Baojui.

Degot no kauna, Dži Nen klusām izslīdēja ārā no istabas. Bet Baojui pavilka aiz sevis Cjiņ Džun, sakot:

- Vēl spītējies?

-Labi, brāli, es darīšu visu ko vēlēsies, tikai netrokšņo,- smeļoties teica Cjiņ Džun.

-Pagaidi, - teica Baojui,- aiziesim gulēt, tad arī būsīm izrēķinājušies!

¹⁴⁴ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 140 lpp.

[...] Par to kā Dzja Baojui izrēķinājās ar Cjiņ Džun, mēs nezinam, neesam redzējuši, un neizdomāsim.¹⁴⁵

Vienā romāna nodaļā tiek aprakstīta situācija, kur Baojui sūta savu veco aukli Li 李奶奶, lai viņa uzaicina pie Baojui vienu jaunekli, kurš viņam iepatikās. Uz ko vecā aukle Li atbild, ka ja kundze to uzzinās, būs nepatikšanas. Kaut gan romānā netiek tieši pateikts, kā Baojui grib būt ar šo jaunekli seksuālajās attiecībās, to var saprast no konteksta.¹⁴⁶

Var minēt arī citas situācijas, kurās aprakstīta Dzja Baojui un citu jaunekļu biseksualitāte. Piemēram, kad Sjue Paņ aicina Dzja Baojui savā dzimšanas dienā un neviennozīmīgi piemin, ka starp viesiem būs viens interesants aktieris un dziedātājs¹⁴⁷, kuru Dzja Baojui vēlāk satiek un kurš viņam iepatikas, tāpēc kādu dienu Dzja Baojui aicina viņu pie sevis ciemos.¹⁴⁸

2.3.2. Citu romāna varoņu homoseksualitāte

Visa romāna „Sarkanā kambara sapņi” garumā tiek aprakstītas daudzas situācijas ar homoseksuālajām ainām. Kaut arī vairākums no tām ir saistītas ar Dzja Baojui attēlu, romānā tiek aprakstītas arī citas personas, kas liecina, savukārt, ka homoseksualitāte Cjin dinastijas laikā nebija reta parādība.

Vienā romāna nodaļā tiek aprakstīta situācija, kur Sjue Paņ pasaka, kā arī grib mācīties skolā, bet patiesībā viņš domāja tikai par to, kā sadraudzēties ar zēniem. Skolā bija divi skaisti skolēni, kuri padevās maldināšanai un stājās tuvās attiecībās ar Sjue Paņ. Dzja Baojui un Cjiņ Džun arī iepatikās šie jaunekli, bet viņi baidījās no Sjue Paņ, tāpēc turējās tālāk no viņiem. Šiem diviem jaunekļiem Dzja Baojui un Cjiņ Džun arī iepatikās, bet arī viņi aiz bailēm neizrādīja šīs simpātijas. Visi četri jaunekļi katru dienu sekoja viens otra kustībai un runāja ar mājieniem, lai citi neko nesaprastu. Bet daži zēni to pamanīja. Kādu dienu Sjue Paņ neatnāca uz skolu un Cjiņ Džun slepeni satikās ar vienu no šiem jaunekļiem. Viņi tikko sāka sarunāties, kad pēkšņi viens no viņu klasesbiedriem tos pamanīja un pateica, ja viņi neņems viņu savā kompānijā, viņš izstāstīs visiem, ar ko viņi te nodarbojas. Un kaut arī divi jaunekļi tajā brīdī tikai sarunājās, viņš izstāstīja pārējiem, kā Cjiņ Džun skūpstīja jaunekli un viņi pieskārs viens otram. Sjue Paņ nesadusmojās uz viņiem, jo šie divi jaunekļi viņu vairs neinteresēja, tā kā viņam jau bija citi draugi.¹⁴⁹

¹⁴⁵ Cao Xueqin, Gao E, 第十五回

¹⁴⁶ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 446 – 447 lpp.

¹⁴⁷ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 454 lpp.

¹⁴⁸ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 490 lpp.

¹⁴⁹ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 168 – 177 lpp.

Cits piemērs ir, kad pie Lai Da 赖大 uzaicinātie viesi sapulcējās lielajā viesistabā, taja starpā arī Sjue Paņ, Dzja Džeņ, Dzja Liaņ, Dzja Žun un daudzi citi cilvēki, Sjue Paņ pamanīja Liu Sjanliaņ, kuru viņš jau redzēja agrāk un ļoti labi viņu atcerējās, jo Sjue Paņ gribēja pavadīt ar viņu patīkamu laiku divatā, bet līdz šim nebija iespējas. Un tagad, kad viņš ieraudzīja Liu Sjanliaņ šeit, viņš ļoti apprecējās. Sjue Paņ nevarēja ne par ko citu domāt, tikai gaidīja brīdi, lai apmierinātu savu iekāri. Kad Liu Sjanliaņ gribēja iet prom, Sjue Paņ viņu apturēja:

„-Mans brālis, kur tu gribi iet?

- Pastaigāties,- atbildēja Sjanliaņ.

- Tu aiziesi un nebūs vairs interesanti,- smeļās Sjue Paņ. - Pasēdi ar mani, lai nedarītu man pāri! Ja tev ir kāda svarīga lieta, vari iedot uzdevumu vecākajam brālim- viss tiks izdarīts. Tev ir tāds vecākais brālis. Ja tu gribi kļūt par amatpersonu, visu varu viegli organizēt.

[...] Divi cilvēki atkal apsēdās un nedaudz iedzēra. Sjue Paņ bija grūti izturēt. Viņš visu laiku skatījās uz Sjanliaņ un katra nākamajā brīdī kļuva laimīgāks.”¹⁵⁰

Saruna starp Dzja Cjin 贾芹 un Dzja Džeņ ir arī labs homoseksuālisma parādības piemērs. Dzja Cjin atnāca pie Dzja Džeņ, lai saņemtu dāvanas jaunajam gadam. Dzja Džeņ teica, ka Dzja Cjin neko nesaņems un piebilda: „Domā, ka es nezinu, ko tu dari klosterī? Protams, tur tu esi priekšnieks, un neviens neuzdrošinās runāt tev kaut ko pretī. Klosteris it tālu no šejienes un tev ir pieteikoši naudu, tāpēc arī tu dzīvo, kā karalis! Aicini pie sevis dažādus laupītājus naktīs, ar kuriem tu spēlē azartspēles, stājies attiecībās ar sievietēm, uzjautrinājies ar zēniem! Un galu galā tu vēl uzdrošies atnākt te un prasīt dāvanas! Nevis dāvanas tev ir jādod, bet labu pērienu! Pagaidi! Pēc jaunā gada es parunāšu ar tavu tēvoci, lai viņš tevi sūta atpakaļ uz šejieni”¹⁵¹

Minētie piemēri ir tikai daļa no romānā pieminētām situācijām, kur ir aprakstīts homoseksuālisms sabiedrībā, bet jau no tām var secināt, ka homoseksuālisms nebija reta parādība tā laikā sabiedrībā, kas liecina par morālās vērtības zudumu. Bet sabiedrība bez morālajām vērtībām nevar eksistēt ilgu laiku un tāpēc ir nolemta sabrukumam. Ar šo varam secināt, ka homoseksuālitate sabiedrībā bija arī viens no daudzu ģimeņu un vēlāk arī Cjin dinastiju sabrukuma iemesliem.

¹⁵⁰ Cao Xueqin, Gao E, 第四十七回

¹⁵¹ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 927 lpp.

3. Aristokrātisko ģimeņu dzīves veids un to sabrukums Cjin dynastijas laikā

Luksusa Ninguo un Žunguo pilis ir ļoti precīzi Cjin laika aristokrātiskās sabiedrības attēlojumi. Šo piļu apraksts parāda, ka viņi dzīvoja, nežēlojot naudu savu māju aprīkojumam un izrotāšanai, jo grezni iekārtotās mājas bija ģimeņu autoritātes un varenuma iemiesojumi. Tās kalpoja par sava veida aristokrātisko ģimeņu “seju”. Šādi Cao Sjuecjin tās apraksta savā romānā:

Atbalstoties uz kalponēm no abām pusēm Daijui iegāja caur otriem vārtiem. Abās pusēs no viņām bija izvietotas puslokā segtas galerijas, bet priekšā tiecās caurstaigājamā zāle, kur pirms ieejas atradās marmora ekrāns¹⁵² uz sandalkoka kājiņām. Tālāk viena pēc otras sekoja trīs nelielas pieņemšanas telpas un, visbeidzot, galvenā ēka, bet pirms tās plaša pils. Priekšā stāvēja kungu muiža, kur atradās piecas guļamistabas ar griezumiem rotātām sijām un izrakstītām kolonnām, bet no sāniem – piebūves ar terasēm, kur tika izsvērti būrīši ar papagaiļiem un citiem retiem putniem.¹⁵³

Pie loga, uz plata kana¹⁵⁴ apsegta ar aizjūras bordo krāsas paklāju, - garens sarkans spilvens ar zelta pūķa izšuvumu un liels gultas maiss arī ar pūķa attēlu, tikai uz dzeltenā fona. Abpus kanam – mazie lakotie galdiņi, plūmes ziedu veidā; uz galdiņa kreisajā pusē - trijkājis no Veņ-van laikiem, bet blakus tam – smaržkociņu kastīte un karotīte; uz galdiņa kreisajā pusē – grezna zvīguļojoša visām varavīksnes krāsām žudžou vāze¹⁵⁵ ar visretākām puķēm. Pie rietumu sienas – sudrabaini sarkanos zīda pārvalkos četri krēsli un katram priekšpusē – soliņš priekš kājām. Pa labi un pa kreisi no krēsliem divi augsti galdiņi ar tējas tasēm un vāzēm priekš puķēm.¹⁵⁶ [...] Uz sarkanā sandalkoka galda ar saritinātu pūķu ornamentu stāvēja dienās zaļi nosūbējis sens bronza trijkājis gandrīz trīs čī¹⁵⁷ augsts, bet iepakaļ (tā), uz sienas, karājās tušu glezna, kura atainoja audiences gaidas imperatora pilī. Vienpus gleznas atradās griezumiem rotāts kauss, no otras puses kristālskaids biķeris, bet uz grīdas nostājās rindā sešpadsmit krēsli no ciedru koka. Uz dieviem melnkoka dēļiem bija izgrebti zelta hieroglifi – uzraksts cildināja Žunguo ģimenes pēctečus.¹⁵⁸

¹⁵² Marmora ekrāns - vairogs, kurš tika ievietots ieejas priekšā, lai nelaistu ļaunos garus, kas, saskaņā ar leģendu, var pārvietoties tikai taisnā līnijā.

¹⁵³ Cao Xueqin, Gao E, 第三回

¹⁵⁴ Kans- sienas gārumā zema projekcija, kura bija bieži izdarīta no akmeņa vai māla. Kans tika izmantots, kā sols, zem kura tika caurlaisti skursteņu caurules.

¹⁵⁵ Porcelāna vāzes: Žudžou apgabala podnieku darbi (Henaņ provincē).

¹⁵⁶ Cao Xueqin, Gao E, 第三回

¹⁵⁷ Ķīniešu garuma mērvienība: 1 čī ir apmēram 1/3 metri

¹⁵⁸ Cao Xueqin, Gao E, 第三回

Šādas mājas īpašnieki ir pieraduši ēst garšīgus un eksotiskus ēdienus un bija ģērbusies dārgās drēbēs. Vairākums no populāriem materiāliem, kuri tā laika posmā bija lietoti apģērbu izrotāšanai vai rotaslietām, bija importēti, un tāpēc bija ļoti dārgi. Dārgkmeņi un pusdārgakmeņi, kurus valkāja ziemā bija galvenokārt korāļi, nefrīts, ahāts, dzintars, lazurīts, tirkīzs. Vasarā deva priekšroku vieglākiem materiāliem, tādiem, kā ziloņu vai valzirgu ziloņkauli vai izstrādājumi no koka. Bet arī krelles no krāsaina stikla, necaurspīdīga vai caurspīdīga, tika augsti novērtēti, jo tos bija grūti apstrādāt. Šī iemesla dēļ tie tika pielīdzināti pie dārgakmeņiem un pusdārgakmeņiem.¹⁵⁹ Pērles bija arī neatņemama izrotāšanās sastāvdaļa. Par vienu no visnozīmīgākajām rotaslietām Cjin dinastijas laikā skaitījās imperatora galma ķēde ar nosaukumu Čaodžu 朝珠. Čaodžu var pārtulkot, kā „Imperatora galma pērle”. To valkāja kā oficiālajos, tā arī daļēji oficiālajos pasākumos. Vēlāk šī ķēde sastāvēja no 108 pērlēm, tā ka budismā skaitlis 108 ir skaitīts par svēto skaitli¹⁶⁰. Ar 1644. gada sastādīto valdības dekrētu bija atļauts amatpersonām no ceturtā ranga un augšup valkāt šo imperatora galma ķēdi. 1766. gadā ķeizars Cjaņlun paaugstināja šo privilēģiju civilajām amatpersonām līdz piektam rangam.¹⁶¹ Pērles bija iecienītas pie augstākās klases pārstāvjiem. Romānā tiek bieži pieminēts, ka pērles tika lietotas drēbju izrotāšanai un arī kā rotaslietas sastāvdaļa.

Pat kalpones šādās mājās bija ģērbusās daudz greznāk, nekā citi cilvēki, kuri nebija no aristokrātiskām ģimenēm. Dārgas drēbes, kā arī dārgi iekārtotas mājas bija izsmalcinātības un aristokrātijas iemiesojums. Romānā ir atrodami daudzi fragmenti ar drēbju un aksesuāru aprakstiem, kā arī tiek pieminēts tas, ka drēbju šūšanas materiāliem patērētie līdzekļi nebija mazi. Ja salīdzināt kalpoņu algas un atvēlētos līdzekļus apģērba iegādei, var redzēt, ka apģērba iegādei terētie līdzekļi pārsniedza kalpoņu algas summu 20 vai par vairāk reizes. Aristokrātisko ģimeņu locekļiem bija tik daudz apģērbu, ka neskatoties uz tērpu maiņu pāris reizes dienas laikā, viņiem palika pietiekams daudzums no drēbēm, kuras viņi ne vienu reizi nebija paspējuši uzvilkt. Zemāk ir norādīti sekojoši mājas īpašnieku un viņu kalpu tērpu aprakstu piemēri: „No mātes Daijui bieži dzirdēja, ka viņa vecmātes ģimene nav līdzīga citām ģimenēm. Un patiesi, kalpones, kurus viņa tagad redzēja, ēda un ģērbās ne tā, kā parastie cilvēki. Un viņai (Liņ Daijui) likās, ka mājā pie vecmātes viņai nāksies vērot katru savu kustību, katru savu vārdu, lai nesaceltu izsmieklus. [...] Kalpones pasteidzās ieliet viņai tēju. Liņ Daijui dzēra tēju un aplūkoja kalpones: viņas atšķīrās no kalponēm no citām ģimenēs, gan

¹⁵⁹ Nixdorff H., 51 lpp.

¹⁶⁰ Buddismā skaitlis 108 apzīmē 108 negatīvās apziņas stāvokļus vai aizrautības, kas ir jāpārvar ar Rožukroņu (lūgšanas ķēdes) palīdzību (Avots: Nixdorff H., 49 lpp)

¹⁶¹ Nixdorff H., 49 -51 lpp.

ar drēbēm, gan ar rotām, gan ar manierēm. Liņ Daijui nepaguva izdzert tēju, kā pienāca kalpone sarkanā zīda ar kрузuļiem jakā un zilām lentām apmalotā bezrocī...”¹⁶²

Tā Cao Sjueciņ apraksta Dzja Baojui, kad Liņ Daijui redz viņu pirmo reizi: „Bet, pagriežoties uz durvju pusi, ieraudzīja slaidu jaunieti; viņa mati bija sagrābti tīra zelta cepurītē, kura inkrustēta ar dārgakmeņiem; pieri gandrīz vai ne līdz pašām uzacīm slēpa apsējs ar divu rotaļājošos ar pārli pūķu attēlu. Ģērbts viņš bija tumši sarkanā ar šaurām piedurknēm brokāta halātā izšūtā ar zelta un sudrabotiem diegiem rakstiem ar tauriņiem lidinādamies ziedos, apsiets viduklī ar joslu, kura izausta ar ziediem un garām bārkstīm vārpu veidā; virs halāta - tumši zila jaka no Japānas atlasa, ar tumši zilām, mazliet mirdzošiem ziediem, savāktiem astoņos lokos, bet apakšā izrotāta ar zilu pušķojumu rindu; kājās melni atlasa zābaciņi uz baltas zoles; kaklu appušķoja mirdzošā kaklarota ar piekariem no zelta pūķiem un lielisks jaspiss uz pīta no krāsainiem diegiem celaines. [...] Drīz vien viņš atgriezās, bet izskatījās jau citādi. Mati tika sapīti tievās bizēs ar šaurām sarkanām lentēm uz galiem, un sagrābti galvvidus vienā resnā, spīdošā, kā laka, bizē, tā bija izrotāta ar četrām apaļām pērlēm un dārgakmeņiem ietvarotiem zeltā. Zīda virsjaka ar ziediem pa sudrabaini-sarkanu lauku, bikses no zaļa satīna ar musturu, melnas zeķes ar brokātu apmali un sarkanas kurpes uz biezas zoles.”¹⁶³

Tik pat bieži ir sastopams Van Sjifen drēbju apraksts. Šajā darbā tiks parādīti tikai daži aprakstu piemēri no pieejamā lielā daudzuma: „Un tad no iekškambariem dažu kalpoņu pavadībā - vecu un jaunu, parādījās ļoti daiļa sieviete. Ietērpta viņa bija, kā pasaku feja, mirdzošās, rotātās ar izšuvumiem drēbēs. Mati, sasieta mezglā, bija pārļu virknēm apvīti un sastiprināti ar piecām kniedēm feniksu veidā, kas savas acis ver pret mirdzošo sauli, kaklā - kaklarota ar piekariņiem, kas attēlo saritinājušos kamolos zelta pūķus. Atlasa blūze, košiem ziediem un zelta tauriņiem izausta. Pa virsu blūzei - apmetnis no tumši pelēka, sudrabota, iespiesta zīda un krepa svārki ar puķēm uz zaļa lauka.”¹⁶⁴ „Fendzje sabuļu Džaodzjuņ cepurītē, virsjakā no rožaina zīda pabāzta ar vāverādu, un apsieta viduklī ar pārļainu joslu, apmalotos ar sermulī tumši sarkanos krepas svārkos, biezi nosārtināta un uzpūderēta, ar bronza knaiblēm atraka stīgu krāsnī, pie kuras silda rokas.”¹⁶⁵

Kā jau bija minēts, Cjin dinastijas laikā aristokrātiskajās ģimenēs tika terētas ļoti lielas naudas summas viņu māju izrotāšanai un apģērbu iegādei. Pārmērīga izšķērdība un greznība bija viens no iemesliem, kāpēc daudzas aristokrātiskās ģimenes šajā laika posmā sabruka. Arī

¹⁶² Cao Xueqin, Gao E, 第三回

¹⁶³ Tsau Hs üā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 60 lpp.

¹⁶⁴ Tsau Hs üā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 50 lpp.

¹⁶⁵ Cao Xueqin, Gao E, 第六回

svinības un izklaides prasīja milzīgus līdzekļus. Kāzām, bērēm, svarīgu viesu uzņemšanai un citiem svētkiem tika tērētas lielas naudu summas. Šāda augsta slāņa pārstāvji nevarēja atļauties ietaupīt naudu, jo tādējādi viņi baidījās "pazaudēt seju", un provocēt baumas, ka ģimene zaudē savu statusu, un sabrūk.

3.1. Dižciltīgo ģimeņu romānā minētie sabrukuma iemesli

Svinības un izklaides prasa milzīgus līdzekļus. Pārmērīga izšķērdība un greznība bija viens no iemesliem, kāpēc daudzas aristokrātiskās ģimenes šajā laika posmā sabruka. Pēkšņas izmaiņas imperatora galmā varēja radīt pārmaiņas aristokrātisko ģimeņu dzīvēs, taču tikai daži no tiem varēja atnest paradumu un pielāgoties situācijai. Šādas ģimenes locekļi redzēja, ka beigas tuvojas. Piemēram, Fengze bieži teica, ka „Mēs esam nabadzīgi cilvēki, dzīvojam ar sentēvu slavu. Bet pašiem nekā nav. Mūsu bagātība - viena redzamība!”¹⁶⁶ vai „tas tikai liekas, ka mēs dzīvojam greznībā, īstenībā arī bagātniekiem gadās grūtības, tikai nākas klusēt, jo vienalga neviens neticēs.”¹⁶⁷ Aristokrātiskās ģimenes locekļi zināja, ka viņu izdevumi ir lielāki nekā ienākumi, taču viņi vienkārši nebija gatavi mainīt savu dzīvesveidu.

Romānā ir dialogs starp Dzja Jucuņ un Len Dzisjin, kas ļoti labi parāda aristokrātisko ģimeņu pakāpenisko sabrukumu.

„Dzja Jucuņ teica: „Kad es braucu uz Dzjiņlin, lai apskatītos Sešu dinastiju laika vēsturiskos pieminekļus, es iebraucu uz Šitoučēn un pabraucu šīm pilīm garām. Ninguo pils – rietumu pusē, Žunguo pils – austrumu pusē. Tās stāv blakus viena otrai un aizņem vairāk nekā pusi no ielas. Lai gan pie galvenajiem vārtiem nebija neviena cilvēka. Bet es paskatījos pāri žogam, iekšpusē zāles un paviljoni joprojām izskatās lieliski. Aiz tiem ir dārzs un dārzā joprojām ir koki un akmeņi. neatgādināja par izpostīšanu un pagrimumu.”

Len Dzisjin atbildēja viņam: „– agrākās greznības šīm pilīm jau nav. Senie cilvēki teica: „simtkājis nenokritīs pat tad, kad būs miris”. Mūsdienās viņas dzīve nav līdzīga tai kā tas bija sākumā, bet to iemītnieki tomēr dzīvo ne tā kā parasti ierēdņi. Ļaužu skaits aug, darba kļūst ar vien vairāk, kungi un kalpi joprojām cieņā, bet saimniecība pamestībā, izšķērdība sasniedza robežu, neviens nevēlas taupīt. Slava vēl nav izdzisusi, bet kabatā sen jau tukšums.

¹⁶⁶ Cao Xueqin, Gao E, 第六回

¹⁶⁷ Cao Xueqin, Gao E, 第六回

Bet arī tas vēl saderīgi! Daudz briesmīgāk, ka pēcnācējiem šajā ģimenē no paaudzes paaudzē kļūst arvien sliktāk un sliktāk!”¹⁶⁸

Aristokratiskajās ģimenēs parasti bija daudz kalpotāju un Dzja ģimene nebija izņēmums. Vienam kungam vai kundzei bija ne mazāk par trim kalpotājiem. Visiem tiem bija katru mēnesi jāmaksā un, neskatoties uz to, ka viņu alga nebija tik liela, kopumā tam tika terētas lielas naudu summas. Attiecīgi kalpotājiem pastāvēja vēl viena problēma – viņi varēja paņemt sev to naudu, kura bija domāta citiem cēloņiem. Kad Van Sjifen bija jāorganizē Cjiņ Kecjin bēres, viņa domāja par to, ka mājā ir parāk daudz cilvēku un dažas lietas var pazust. Kalpotāji negrib strādāt un visi grib izgrozīties no saviem pienākumiem. Izdevumi ir pārāk lieli, kas dod kalpotājiem iespēju daļu no naudas piešķirt sev.¹⁶⁹

Bet viena no galvenajām problēmām, kāpēc Dzja ģimene piedzīvoja sabrukumu, ir tas, ka kaut arī viņi zināja, ka viņu ienākumi ir mazāki par izdevumiem, viņi tomēr turpināja tērēt naudu svinībām, bērēm un luksusa priekšmetiem tā, it kā nauda nekad neizzudīs. Cjiņ Kecjin bērēm, piemēram, bija izterēta liela naudas summa. Visi bērū ceremonijai paredzētie piederumi bija jauni un žilbinoši mirdzēja.¹⁷⁰ Kad ģimene gatavojās Juaņ Čuņ atbraukšanai, viņi izveidoja dārzu, kura būvēšanai tika iztērētas daudz naudas.¹⁷¹ Vai arī pēc tam, kad viņa aizbrauca prom, mūķenes nebija atlaistas, bet tām tika iedota pajumte, kur viņas varēja dzīvot un viņām tika maksāts katru mēnesi, tikai tāpēc, ka ja Juaņ Čuņ nākamo reizi viņus apciemotu, viņiem nebūtu jāmeklē citas mūķenes un viņi varētu tās uzreiz pasaukt. Šeit var piebilst, ka visātrākais, kad Juaņ Čuņ varētu atbraukt, būtu pēc viena gada.¹⁷²

Romānā tiek aprakstīta situācija, kur viena no Dzja ģimenes piederošām personām atveda naudu par zemi un sarunājas ar Dzja Džeņ. Viņš pastāstīja, ka kaut arī Dzja Džeņ saņem šajā gadā mazāk naudas nekā parasti, viņam ir jāpriecājas, jo salīdzinājumā ar viņu, Dzja ģimenes locekļi no Žungo pili nes zaudējumus, viņu īpašumos šajā gadā nekas nezauga, tāpēc ienākumi ir niecīgi. Uz ko Dzja Džeņ atbildēja, ka viņu neskar tas, kas notiek Žunguo pilī, jo viņi nedomā par to, kā palielināt ieņēmumus, bet tajā vietā tērē naudu uz svinībām un pārējo luksusu. Bet tajā laikā izmaksas aug ar katru gadu, bet ienākumi samazinās. Un tās dāvanas, kuras sūta Juaņ Čuņ no imperatora pils, nesedz pat to izmaksu summas, kas bija iztērētas viņas dārzu būvēšanai. Tad tikas saņemta atbilde, ka Žunguo pils patiešām

¹⁶⁸ Cao Xueqin, Gao E „Hongloumeng” 2. nodaļa /曹雪芹,高鹗 „红楼梦” 第二回, URL <http://www.purepen.com/hlm/002.htm>

¹⁶⁹ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 229 lpp.

¹⁷⁰ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 224 -235 lpp.

¹⁷¹ Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 275 -276 lpp.

¹⁷² Tsau Hs üä-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 390 -391 lpp.

pakāpeniski atrodas norietā. Nesen viņš dzirdēja kā Van Sjifen teica, ka grib ieķīlāt vecmātes Dzja dārglietas ķīlas bodē.¹⁷³

Kad Dzja ģimenes locekļiem bija skaidrs, ka sudraba un naudas vairs nepietiek ikdienišķām vajadzībām, viņi ieķīlāja dārglietas ķīlas bodē ar cerību, ka viņi varēs tās izpirkt, bet jo vairāk viņi ieķīlāja, jo lielāka bija parādu summa. It īpaši Van Sjifen ieķīlāja savas dārglietas, jo viņa rūpējās par mājas saimniecību un viņa bija par visu atbildīga. Van Sjifen vilcinājās pateikt par šo problēmu vecmātei Dzja un pārējiem, jo viņa negribēja viņus sarūgtināt un baidījās, ka tie būs vīlušies viņā. Lai arī ārpus ģimenes neviens neko nemanītu, viņa ieķīlāja dārglietas, ja kāds cilvēks lūdza aizdot naudu, ta vienmēr to arī saņēma.

Vēl viens svarīgs punkts, kāpēc Dzja ģimene pārdzīvoja sabrukumu, ir jaunās paaudzes pieredzes trūkums un nevēlēšanās mācīties. Kā piemēru var minēt tādu varoni, kā Sjue Paņ. Viņš agri zaudēja savu tēvu un māte izlutināja viņu, kā vienīgo dēlu ģimenē. Sjue ģimene bija ļoti bagāta un citu ienākumu starpā vēl pastāvīgi saņēma naudu no valsts kases, bet nekaunīgais un augstprātīgais Sjue Paņ bija ļoti izšķērdīgs. Viņam patika azartspēles, skolā viņš kaut kā iemācījās pāris hieroglifus, viņš nenodarbojās ne ar vienu lietu un nebija iesaistīts nevienā ģimenes uzņēmējdarbībā. Pateicoties savam vectēvam, viņa vārds bija minēts imperatora tirgotāju un piegādātāju sarakstos, bet viņam nebija ne jausmas par tirdzniecību un viņa vietā visu darīja padotie. Pēc Sjue Paņ tēva nāves peļņa no tirdzniecības lietām galvaspilsētā strauji samazinājās, jo galvenais ierēdnis un to pakļautie, zinot, ka Sju Paņ ir vēl jauns un nepieredzējis, izmantoja situāciju un krāpa viņu.¹⁷⁴

Secinājumi

Bakalaura darbā tika prezentēts romāns „Sarkanā kambara sapņi”, tā tapšanas vēsture un autori, kur lasītājs varēja iepazīties ar romāna saturu un tā vēstures nozīmīgākajiem momentiem.

Pēc tam tika analizētas Cjin dinastijas laika cilvēku dzīve un to sabiedrības problēmas. Šeit ir detalizēti analizētas tādas problēmas, kā valsts eksāmens un ar to cieši saistītā korupcija, sieviešu diskriminācija ģimenē un ārpus tās, kā arī homoseksualitāte sabiedrībā Cjin dinastijas laikā. Pēc romāna aprakstītās situācijas salīdzināšanas ar vēsturiskiem avotiem, var konstatēt, ka romānā „Sarkanā kambara sapņi” autors aprakstījis tā laika sabiedrības reālo dzīves veidu ar tradīcijām un problēmām. Romānā ir ļoti precīzi aprakstīta Cjin dinastijas sabiedrības dzīve, kur nebija mazsvarīgas tādas problēmas, kā homoseksualitāte starp vīriešiem, kura bieži tika

¹⁷³ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 921- 926 lpp.

¹⁷⁴ Tsau Hs ūā-tjin, Gau Ē, (übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler), 78 lpp.

attēlota gleznās vai tika aprakstīta grāmatās, sieviešu diskriminācija, kura pastāvēja ilgu laiku un tika uzskatīta kā norma. Valsts eksāmens, kas ilgās dinastijas laikā apgrūtināja cilvēku dzīvi un, kas Cjin dinastijas laikā tika uzskatīts par bezjēdzīgu, bet tajā paša laikā par materiāli ienesīgu. Korupcija, kura bija tieši saistīta ar valsts eksāmeņiem un amatpersonām. Tas viss eksistēja Cjin dinastijas sabiedrības reālajā dzīvē un tika pārņemts ar Cao Sjuecjin palīdzību grāmatas lapaspusēs. Tādā veidā mums tagad ir iespēja labāk uzzināt par tā laika sabiedrību.

Veicot darba ievadā minētos uzdevumus, un analizējot romānā minētās Cjin dinastijas laika sabiedrības problēmas, esmu secinājusi, ka visas šīs problēmas var nosaukt par aristokrātiskās ģimenes sabrukuma iemesliem, jo katrs no tiem vairāk vai mazāk ietekmēja aristokrātiskās ģimenes morālo vērtību zudumu. Cilvēki pārtrauca tiekties pēc tikumības un katrs domāja tikai par sevi un savu ieguvumu un tas, savukārt, noveda pie dižciltīgās ģimenes sabrukuma.

Valsts eksāmena sekmīga nokārtošana skaitījās kā logs uzlabāku dzīvi. Kaut arī eksāmeņi bija bezjēdzīgi, jo tas bija mazāk sociālo zināšanu, nekā konfucianisma rakstu precīzs zināšanu pārbaudījums, tomēr cilvēki tiecās to nokārtot, lai iegūtu amatu. Ar amata palīdzību cilvēki varēja iegūt cieņu, atziņu un bagātību. Bet valsts eksāmens bija tieši saistīts ar korupciju un katrai amatpersonai bija ar to jāsaskaras. Daudzi cilvēki sāka savu amatpersonas karjeru ar kukuļiem, pērkot sev amatu. Bet arī ja viņi godīgi kārtoja eksāmenu, tad viņiem vēlāk tomēr vajadzēja kļūt par koruptētu personu, jo kukuļošana bija jau sistematizēta tādā līmenī, ka nesekot tai nebija iespējams. Cilvēkiem, kuriem bija vara un nauda, bija zemāks morālās vērtības līmenis nekā ģimenēm no zemākajiem slāņiem, jo ar naudas un varas palīdzību viņi varēja dabūt visu, ko viņi grib. Un otrādi, ar zemāka līmeņa cilvēkiem nerēķinājās, jo viņi bija nabadzīgi un nevarēja iedot kukuļus. No materiālā viedokļa šie cilvēki nebaudīja sabiedrības labvēlību un interesi.

Sieviešu situācija Cjin dinastijas laika 17. un 18. gadsimtā bija ļoti bedrīga. Viņiem nebija tiesības un brīvības, kuras bija vīriesiem. Sievietēm pilnībā bija jāpakļaujas saviem vīriešiem (vispirms tēvam, pēc tam vīram un pēc vīra nāves dēlam) un jākalpo tiem. Kaut arī vīrs nodrošināja savas sievas ar visu nepieciešamo, viņām nebija tiesības uz izvēli un bija jābūt atturīgām un pakļāvīgām. Tāja laikā, kad sievietēm bija jāsež mājās, vīrieši varēja darīt visu, ko viņi grib. Ja vīrietis respektētu savu sievu un rūpētos par viņa ģimenes labklājību nevis meklētu ceļus, kā apmierināt savu iekāri un pacelt sevi sabiedrības acīs, ģimenes, iespējams, nepiedzīvotu sabrukumu.

Arī biseksualitātes un homoseksualitātes problēma bija ļoti izplatīta Cjin dinastijas laika sabiedrībā. Ar teātra un operas attīstību, palielinājās arī prostitūcijas apjomi, jo tur jaunekļi

pārdeva savus pakalpojumus bagātiem un ietekmīgiem cilvēkiem. Kaut arī teorētiski sabiedrības normas bija balstītas uz konfuciāņu idejām, kur liela nozīme bija ģimenei un pēcnācēju radīšanai, homoseksuālitāte uzplauka un attiecības starp vīriešiem nebija rets gadījums. Šāda veida attiecības tika kritizētas no konfuciāņu un budisma pārstāvju puses, bet šī kritika pavisam nesekmēja homoseksuālo attiecību samazināšanos. Ar homoseksuālisma attīstību morālās vērtības zaudēja savu jēgu un, tādējādi, šo attiecību izplatība kalpoja ne tikai par homoseksuālo sabiedrības locekļu morālo vērtību atspulgu, bet arī par vērtību atspoguļojumu visas sabiedrības līmenī.

Aristokrātisko ģimeņu locekļi bija ļoti izšķēdīgi un netaupīja naudu arī tad, kad saprata, ka beigas ir tuvu. Viņu ieņēmumi mazinājās un viņi nedarīja neko lai pelnīt vairāk naudas. Aristokrātisko ģimeņu locekļi izrotāja savu māju ar luksusa priekšmetiem, kuri daudz maksāja, tērējās dārgās drēbēs un rotaslietās, paterēja daudz līdzekļu dažādiem svētkiem un viesu uzņemšanai. Īsi sakot, viņu ieņēmumi bija daudz zemāki par izdevumiem. Jaunie cilvēki no aristokrātiskām ģimenēm savā vairākumā koncentrēja uzmanību nevis uz mācīšanos, ģimenes uzņēmējdarbības kontrolēšanu, vai ģimenes labklājību, bet gan egoistiski intresējās par savu statusu sabiedrībā, vai par izklaidēm. Kas, secīgi, noved pie tāda rezultāta, ka ģimenes ieņēmumi samazinās, jo viņi netiek kontrolēti un peļņas palielināšanai nekas netiek darīts. Tāds dzīves veids nevarēja pastāvēt ilgu laiku un ģimenes nonāca materiālajās grūtībās un postā. Manuprāt, tas ir aristokrātisko ģimeņu sabrukuma vissvarīgākais iemesls.

Šīs problēmas ir tikai maza daļa no tām, kas noveda Cjin dinastijas laika aristokrātiskas ģimenes līdz sabrukumam, bet, manuprāt, tās ir vienas no visnozīmīgākajām. Šajā tēmā var vēl vairāk iedziļināties un turpināt pētīt aristokrātiskas ģimenes sabrukuma iemeslus, jo pie tādas traģēdijas noveda nevis katra problēma atsevišķi, bet visas kopumā.

Literatūras saraksts

Avoti

1. Hs üä-tjin Tsau, Ē Gau, „Der Traum der roten Kammer oder die Geschichte vom Stein / Aus dem Chinesischen übers. von Rainer Schwarz und Martin Woesler”. Bochum: Europäischer Universitätsverlag, 2010
2. Xueqin Cao „Honglouloumeng” („A dream of red mansions” – translated by Yang Xianyi and Yang Gladus), 1st ed., 3rd printing. Beijing: Wai wen chu ban she, 2009.
3. Xueqin Cao, E Gao „Honglouloumeng” / 曹雪芹,高鹗 „红楼梦”, URL:
<http://www.purepen.com/hlm/index.htm> [skatīts 2017.05.14.]
4. Zhan Cao, O Gao, „Der Traum der roten Kammer / Aus dem Chines. Uebertr. Von Franz Kuhn”. Frankfurt am Main: Insel-Verlag, 1995.

Zinātniskie pētījumi

1. Adick Christel. „Bildungsentwicklungen und Schulsysteme in Afrika, Asien, Lateinamerika und der Karibik“. Muenster: Waxmann Verlag, 2013.
2. Chang Kang-i Sun, . „The Cambridge history of Chinese literature”. Volume 2. United States of America : Cambridge University Press, 2010.
3. Crompton Louis. “Homosexuality and Civilization”. United States of America: Harvard University Press, 2003.
4. Dynes, Wayne R.,“ Routledge Revivals: Encyclopedia of Homosexuality“, Volume 1. New York: Routledge, 2016.
5. Freudenberg Michael, „Die Frauenbewegung in China am Ende der Qingdynastie”. Bochum: Studienverlag Dr. N. Brockmeyer, 1985.
6. Hanlin Li, „Die Grundstruktur der chinesischen Gesellschaft: Vom traditionellen Klansystem zur modernen Danwei-Organisation“. Opladen: Westdeutscher Verlag, 1991.
7. Häse Birgit, „Einzug in die Ambivalenz: Erzählungen chinesischer Schriftstellerinnen in der Zeitschrift Shouhuo zwischen 1979 und 1989“. Wiesbaden: Otto Harrassowitz Verlag, 2001.

8. Heberer, Thomas, „Korruption in China: Analyse eines politischen, ökonomischen und sozialen Problems“. Opladen: Westdeutscher Verlag, 1991.
9. Hermann M., Weiping Huang, Pleiger H., Zimmer T., „Biographisches Handbuch chinesischer Schriftsteller: Leben und Werke“ Band 9. Berlin: Walter de Gruyter Verlag, 2011.
10. Glück U., „Das Dian: Ein traditionelles chinesisches Rechtsinstitut in Gegenwart und Vergangenheit“. Berlin: Duncker & Humblot Verlag, 1999
11. Jeffreys, Elaine, „Prostitution Scandals in China: Policing, Media and Society: Routledge Studies on China in Transition“. USA/ Canada: Routledge, 2012.
12. Kubin, Wolfgang, „Hongloulou: Studien zum „Traum der Roten Kammer“. Bern: Peter Lang Verlag, 1999.
13. Lang Olga, „Chinese family and society“. New Haven: Yale university press, 1946.
14. Lee, James Z., Wang Feng „One Quarter of Humanity“. Cambridge: Harvard University Press, 2001.
15. Levy, Dore J., „Ideal and actual in The Story of the Stone“. New York: Columbia University Press, 1893.
16. Linck G., „Leib oder Körper: Mensch, Welt und Leben in der chinesischen Philosophie“, 2. Auflage. Freiburg: Karl Alber Verlag, 2012.
17. Mühlhahn K., Looy, Nathalie van, „The globalization of Confucius and Confucianism“. Münster: LIT Verlag, 2012.
18. Nixdorff H., „Von Amts wegen prachtvoll :Rangabzeichen chinesischer Beamter der Qing- Dynastie“ 1. Aufl. Berlin: Ed. Ebersbach 2004.
19. Olihova E.O., „Values and duties attributed to mother in the medieval China“/
Олихова Е.О., „Ценностно-функциональный аспект образа матери в культуре средневекового Китая (на примере романа «Сон в красном тереме»)“, Выпуск № 11 (644) / 2012. Вестник Московского государственного лингвистического университета, 2012.
20. Pang T., „Schriftliche mandschurische Quellen zur Geschichte und Kultur des Qing-Reiches des 17. Und 18. Jahrhunderts“. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2015.
21. Peterson, Willard J., Twitchett, Denis Crispin, „The Cambridge History of China“, Volume 9. United States of America : Cambridge University Press, 2016.
22. Ruchang, Zhou, Gray, Ronald R., Ferrara, Mark S., „Asian Thought and Culture: Between Noble and Humble: Cao Xueqin and the Dream of the Red Chamber“. Germany: Peter Lang Publishing, 2009.

23. Shanghaishi Honglouloumeng xuehui, "Honglouloumeng jianshang cidian" /上海市红楼梦学会, „红楼梦鉴赏辞典”. 上海: 上海古籍, 1988.
24. Smalls J., (uebers. Goch M.) „Gay art”. Parkstone international, 2016.
25. Twitchett, Denis, Fairbank, John K., "The Cambridge History of China", Volume 10, Part 1. United States of America: Cambridge University Press, 1978.
26. Vetter Chou Hsiu-Fen, „Korruption und Betrug im traditionellen Prüfungssystem Chinas: eine Untersuchung über die Situation in der Qing-Dynastie“. Freiburg (Breisgau): Hochschulverlag, 1985.
27. Wong, Laurence Kwok Pun, "Dreaming across Languages and Cultures : A Study of the Literary Translations of the Hong lou meng". Cambridge Scholars Publishing, 2014.
28. Xu Xiaoqing, „Die Konstitution der Paedagogik als Wissenschaft und die Entstehung der Moderne in China: Eine problem- und sozialgeschichtliche Inhaltsanalyse fruherer Fachmedien aus spaeter Qing- und fruherer Republik- Zeit (1901-1920)". Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag, 2010.

Interneta avoti

1. Altenburger, Roland, Rezension zur „Cao, Juan: In der Sackgasse oder auf dem Weg zu einem neuen Paradigma? Die Erforschung des Romans Der Traum der roten Kammer (Rotologie) im 21. Jahrhundert“, Asia 2015, Würzburg
<https://www.degruyter.com/view/j/asia.2015.69.issue-1/asia-2015-0013/asia-2015-0013.xml?format=INT> [skatīts 2017.05.14.]
2. Huang Weiping. „In der Sackgasse oder auf dem Weg zu einem neuen Paradigma? Die Erforschung des Romans Der Traum der roten Kammer (Rotologie) im 21. Jahrhundert.“ Published online: 20 May 2016, 245-247 lpp.
<http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/02549948.2016.1170339?needAccess=true&redirect=1> [skatīts 2017.01.14.]
3. Noesselt Nelle. Qing-Imperium:Triumph der Barbaren „ Im 18. Jahrhundert beginnt sich das Chinabild einzutrüben“ Zeit online Nr. 1/2012, 2012
<http://www.zeit.de/zeit-geschichte/2012/01/Chinas-Niedergang/seite-2> [skatīts 2017.05.14.]

4. Rhim S.M., „The status of women in China: yesterday and today”. Asian Studies: Journal of Critical Perspectives on Asia, 1982, 11-12 lpp URL: <http://www.asj.upd.edu.ph/mediabox/archive/ASJ-20-1982/rhim.pdf> [skatīts 2017.05.14.]
5. Wei Ling. „Das Erzählen vom Traum der roten Kammer : Eine narratologische und interpretative Analyse“, Hamburg, 2012 <http://ediss.sub.uni-hamburg.de/volltexte/2013/6018/> [skatīts 2017.01.14.]
6. Wei, Qianqian, „Translation of Culture-Specific Items in Honglougong From Functionalist Perspective“. 2015, Lpp. 55 <http://cscanada.net/index.php/hess/article/viewFile/7827/8514> [skatīts 2017.05.14.]

Izziņu literatūra

1. Bolshaja sovetskaja enciklopedija/ Большая советская энциклопедия. URL: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/bse/165374/%D0%9B%D1%8F%D0%BD> [skatīts 2017.05.14.]
2. Bolshaja sovetskaja enciklopedija/ Большая советская энциклопедия. URL: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/bse/165374/%D0%9B%D1%8F%D0%BD> [skatīts 2017.05.14.]
3. Excerpts from analects for women. URL: http://afe.easia.columbia.edu/ps/cup/song_ruozhao_analects.pdf [skatīts 2017.05.14.]
4. Interneta enciklopēdijas jauns jēdziens: URL: <http://www.zwbk.org/mylemmashow.aspx?lid=107894> [skatīts 2017.05.14.]
5. Latvian Oxford Living Dictionaries. URL: <https://lv.oxforddictionaries.com/skaidrojums/segregacija> [skatīts 2017.05.14.]

Kopsavilkums

Šajā bakalaura darbā ar nosaukumu „Cjin perioda aristokrātiskās sabiedrības attēlojums romānā "Sarkanā kambara sapņi" (Hunloumen, 红楼梦) ” tiek pētīts romāns „Sarkanā kambara sapņi”. Līdz šai dienai „Sarkanā kambara sapņi“ tiek uzskatīts par nozīmīgāko ķīniešu romānu. Vēsturnieki no visas pasaules ir secinājuši vienu – šis romāns ir sava veida enciklopēdija, kurā atainota kultūra, reliģija, paražas, ķīniešu medicīna, kulinārija, mode, ļaužu gaitas un tā laika norises. Šajā darbā romāns tiek salīdzināts ar vēsturiskajiem un zinātniskajiem avotiem par Cjin dinastijas sabiedrību 17. un 18. gadsimtā. Darba mērķis ir salīdzināt romānā aprakstītus notikumus ar Cjin dinastijas sabiedrības vēsturi un novilkt starp tiem paralēles, izpētīt dažas problēmas, kuras ir aprakstītas romānā, tādas, kā, piemēram, valsts eksāmenu nolikšanu, korupciju, sieviešu diskrimināciju, homoseksualitāti un izšķērdību, kā arī izpētīt, vai viņi atspoguļo tā laika realitāti. Nākamajā solī tiek analizēts, vai augstākminētās problēmas var uzskatīt par Cjin laika aristokrātiskās ģimenes sabrukuma iemesliem.

Bakalaura darbs ir 44 lappuses garš un tam ir trīs daļas:

Pirmajā daļā ir dots teorētiskais izklāsts, kurā lāsītājs tiek iepazīstināts gan ar romānu „Sarkanā kambara sapņi” un to saturu, gan arī ar romāna autoriem un to tapšanas vēsturi.

Otrajā daļā tiek veikts pētījums par Cjin laika sabiedrības problēmu un to salīdzināšana ar Cjin dinastijas laika vēsturiskajiem aprakstiem.

Trešajā daļā tiek analizēts Cjin dinastijas laika aristokrātisko ģimeņu dzīves veids, kā arī tiek sniegti piemēri romānā pieminēto ģimeņu posta iemesliem.

Otrajā un trešajā daļā tiek analizēts, vai minētās problēmas un dzīves veids ir Cjin dinastijas laika aristokrātisko ģimeņu sabrukuma iemesli.

Veicot minētos uzdevumus, un analizējot romānā minētās Cjin dinastijas laika sabiedrības problēmas, var secināt, ka visas šīs problēmas var nosaukt par aristokrātiskās ģimenes sabrukuma iemesliem, jo katra no tām lielākā vai mazākā mērā ietekmēja aristokrātiskās ģimenes morālo vērtību zudumu un noveda pie dižciltīgās ģimenes sabrukuma. Tādas problēmas, kā valsts eksāmens, korupcija, sieviešu diskriminācija, homoseksualitāte un izšķērdība Cjin dinastijas laika pastāvēja aristokrātiskās sabiedrības reālajā dzīvē, tāpēc var apgalvot, kā Cao Sjuēcjin 曹雪芹 romāns atspoguļo sabiedrības dzīvi.

Summary

This bachelor thesis named "The Representation of the Qing Period Aristocratic Society in the Novel" Dream of the Red Chamber "(Hunloumen, 红楼梦)" explores the novel "Dream of the Red Chamber." To this day, "Dream of the Red Chamber " is considered the most important Chinese novel. Historians from all over the world have come to a common conclusion - this novel is a kind of an encyclopedia, representing the culture, religion, customs, Chinese medicine, cooking, fashion, daily life and contemporary events. In this work, the novel is compared with historical and scientific sources of Qing Dynasty society 17th and 18th centuries. The aim is to compare the novel to the historical events described for the Qing Dynasty, history of society of that time, and to draw parallels between the aforementioned to explore some of the problems that are described in the novel, such as, for example, passing the state exam, corruption, discrimination against women, homosexuality and waistfullness, and to investigate whether they reflect the reality of that time. It is then analyzed whether the abovementioned problems can be considered as reasons for Qing period aristocratic families' demise.

Bachelor work of 44 pages is divided into three parts:

The first part covers a theoretical recital in which the reader is familiarized with both the novel "Red chamber dream" and its content, as well as with the authors of the novel and history of its making.

In the second part author of the thesis studies societal challenges of the Qing time and carries out a comparison with historical descriptions of the Qing dynasty.

In the third part the Qing dynasty aristocratic families' way of life is analyzed, as well as examples are provided with parts of the novel explaining reasons for aristocratic families' road into misery.

The second and third part analyzes whether aforementioned problems and way of life can be considered as reasons for the collapse of the aristocratic family during Qing dynasty. After performing abovementioned tasks, alongside with analysis of the Qing dynasty societal challenges covered in the novel, it can be concluded that all these problems can be defined as reasons of the collapse of the aristocratic family, because each of them to a greater or lesser extent influenced loss of moral value of the aristocratic family and led to ruin of the noble family. Issues such as the state exam, corruption, discrimination against women, homosexuality and excess existed in aristocratic society in real life during Qing dynasty, so it can be argued that Cao Sjucejij 曹雪芹 novel reflects the real life of society.

Bakalaura darbs „Cjin perioda aristokrātiskās sabiedrības attēlojums
romānā "Sarkanā kambara sapņi" (Hunloumen, 红楼梦)”
izstrādāts LU Humanitāro zinātņu fakultātes Āzijas studiju nodaļā.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie
informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autore: Jūlija Vepre 15.05.2017

Vadītājs: Prof. Dr. Franks Jochens Kraushārs 15.05.2017

Recenzente: _____

Darbs iesniegts Āzijas studiju nodaļā 2017. gada 15. maijā

Komisijas sekretāre: pasn. Karīna Jermaka _____

Darbs aizstāvēts Āzijas studiju bakalaura gala pārbaudījuma komisijas sēdē

____.____.2017. prot. Nr _____, vērtējums ____ (_____)

Komisijas sekretāre: pasn. Karīna Jermaka

Āzijas studiju BSP studiju metodiķe _____ Natālija Ambrosova